Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) (jud. Vitalii Ciumac)
Dosarul nr. 3a-329/25 (2-23133318-02-3a-05022025)

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

04 august 2026 *****

Completul specializat în examinarea acţiunilor în contencios administrativ și în materie de insolvabilitate, reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice din cadrul Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Ghedrovici Nicolae şi Bostan Angela
Grefier Iaz Adelina

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de Tatiana Vozian asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 iulie 2024, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de Tatiana Vozian împotriva Curții de Conturi a Republicii Moldova cu participarea terțului ***** privind contestarea actului administrativ, încasarea salariului pentru lipsa forţată de la muncă și compensarea cheltuielilor de judecată,

C O N S T A T Ă:

Obiectul acţiunii, circumstanţele cauzei.

Tatiana Vozian a depus acțiunea în contencios administrative împotriva Curții de Conturi a Republicii Moldova cu participarea terțului Tatiana Caraman privind contestarea actului administrativ, încasarea salariului pentru lipsa forţată de la muncă și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, deţinea funcţia de șefa Direcţiei Generale Metodologie, Planificare şi Raportare (în continuare DGMPR) din martie 2019 prin promovare.

În cadrul Curţii de Conturi, reclamanta şi-a dezvoltat cariera în serviciul public din anul 2010 fără reproşuri, fără sancţiuni.

Pe lângă 15 ani stagiu de muncă, din care 11 ani în cadrul Curţii de Conturi, reclamanta din 2017 deţine funcţii de conducere.

Din 2017 până la promovare, a deţinut funcţia de şefă direcţie în cadrul DGMPR apoi din martie 2019 a asigurat interimatul funcţiei ocupate.

Din 01.07.2023 ocupa funcţia de şefă a Direcţiei dezvoltare instituţională şi metodologie, funcţie din care a fost destituită prin ordinul nr. 263-p comunicat la 11.09.2023.

Susține reclamanta că pe parcursul activității - până la respingerea avansurilor sexuale din partea preşedintelui Curţii de Conturi, ***** - a fost decorată cu numeroase distincţii inclusiv cu cea mai înaltă distincţie a Curţii de Conturi insigna de aur "Eminent al auditului public".

Potrivit fişei de evaluare a funcţionarului public de conducere pe anul 2019, reclamanta a fost apreciată cu calificativul "foarte bine" fiind indicate în special, la competenţa profesională "soluţionează dificultăţile întâmpinate, promovează un stil de conducere corect şi deschis, dă dovadă de responsabilitate .. prevede posibilele probleme şi identifică soluţii eficiente, asigură un climat psihologic pozitiv la locul de muncă..", la activism şi spirit de iniţiativă " nivelul de cunoştinţe şi abilităţi profesionale manifestate sunt deseori la un nivel mai înalt decât cerinţele funcţiei specificate în fişa postului", la eficienţă "este deschisă faţă de metodele alternative şi ideile noi în soluţionarea problemelor curente şi realizarea obiectivelor .. problemelor parvenite.." iar la comunicare "este comunicabilă, sociabilă atât cu colegii de lucru, cât şi cu conducerea. Comunică clar şi accesibil, atât în formă scrisă, cât şi verbală."

La necesităţi de dezvoltare profesională a funcţionarului public evaluat s-a indicat în compartament şi atitudini "menţinerea atitudinii pro active".

Această fişă este semnată de ***** care deţinea funcţia de preşedintele Curţii de Conturi şi asta a fost până la respingerea avansurilor sexuale din partea preşedintelui Curţii de Conturi *****.

Aceleaşi menţiuni se regăsesc în fişa de evalure a reclamantei pe anul 2020, excepţie fiind lipsa oricăror recomandări la necesităţi de dezvoltare profesională a funcţionarului public evaluat. Fişa fiind semnată de membrul coordonator al direcţiei din Curtea de Conturi ***** şi de ***** care deţinea funcţia de preşedintele Curţii de Conturi (fişa de evaluare pe 2020 anexată la materialele anchetei de serviciu).

Deja în fişa de evaluare întocmită pe anul 2022, la necesităţi de dezvoltare profesională a funcţionarului public evaluat, deja după ce reclamanta a respins avansurile sexuale din partea preşedintelui *****, se indică "îmbunătăţirea comunicării şi utilizarea tehnicilor manageriale moderne" și asta, după ce prin Dispoziţia nr. 1 din 10.01.2022 semnată de ***** membrul Curţii de Conturi și prin Ordinul nr. 05 din 07.02.2022 semnat de *****, reclamanta a fost scutită de

activităţile operaţionale si manageriale pe întreaga perioadă de realizare a misiunii la S.A. Moldovagaz (auditul public extern în domeniul gazelor naturale) (copia dispoziţiei şi a ordinului le anexăm). Activităţile operaţionale şi cele suplimentare au fost delegate de membru coordonator ***** către alţi angajaţi. Fişa fiind semnată de membrul coordonator al Direcţiei din Curtea de Conturi ***** şi de ***** care deţinea funcţia de preşedintele Curţii de Conturi.

Detaşării în misiunea auditului extern la SA Moldovagaz în anul 2022 prin dispoziţia lui ***** şi ordinul lui *****, a precedat aplicarea reclamantei la funcţia publică vacantă de membru a Curţii de Conturi contrar voinţei lui *****.

Reclamanta, dorind avansarea în funcţie publică pe criteriu de meritocraţie, când s-a anunţat vacanţa funcţiei de membru al Curţii de Conturi care patronează Direcţia pe care o conduce, a aplicat la concurs. ***** care deţinea funcţia de preşedinte a Curţii de Conturi a cerut retragerea reclamantei din acel concurs pe motiv că reclamanta deţine experienţă şi cunoştinţe profesionale în domeniu mai profunde decât candidatul lui (*****) pe care ***** dorea să fie desemnat câştigătorul concursului. ***** care deţinea funcţia de Preşedinte al Comisiei de concurs a Curţii de Conturi a avertizat reclamanta că dacă nu-şi va retrage candidatura, va ocupa locul II ceea ce va lovi în repuaţia ei profesională. Reclamanta a refuzat retragerea şi a candidat. Reclamanta a fost admisă în cadrul primei etape a concursului public de examinare a dosarelor, în cadrul căreia se verifică şi se admit candidaţii la interviu.

Printre cerinţele pentru a candida la funcţia de membru al Curţii de Conturi se enumeră „studii superioare universitare în domeniul economic, financiar sau juridic şi o experienţă profesională în domeniile menţionate de cel puţin 10 ani, dintre care 5 ani de experienţă managerială. Comisia va lua în considerare şi alte criterii referitoare la profesionalismul şi integritatea persoanei, care sunt utile exercitării funcţiei de membru. După examinarea dosarelor, pentru candidaţii care întrunesc condiţiile specificate, Comisia solicită certificatul de integritate de la ANI, certificatul de cazier privind integritatea profesională de la CNA şi verificarea candidatului la funcţia de demnitate publică, conform prevederilor Legii nr.271/2008 de către SIS".

Reclamanta a trecut cu "brio" examinarea dosarului şi a fost admisă la proba de interviu.

Prin Decizia Comisiei de concurs, în calitate de învingător al concursului a fost desemnată *****.

Pe motive de suspiciuni de părtinire, lipsă de integritate şi manifestarea favoritismului faţă de candidatul desemnat câştigător, reclamanta a contestat rezultatele concursului public din 17.12.2021 organizat de Curtea de Conturi, informând despre aceasta Parlamentul Republicii Moldova.

În cadrul şedinţei plenare a Parlamentului din 19.05.2022 ***** nu a întrunit numărul de voturi necesare pentru a fi numită în funcţia de membru al Curţii de Conturi.

La data de 23.08.2022 când din nou a fost anunţată vacanţa aceleiaşi funcţii, reclamanta a aplicat din nou. Comisia a admis reclamanta la proba de interviu, după examinarea dosarului, verificarea profesionalismului şi integrităţii acesteia. *****, care deţinea funcţia de Preşedinte al Comisiei de concurs a Curţii de Conturi, a organizat concursul pentru suplinirea funcţiei de membru care patronează activitatea DGMPR condusă de reclamantă abia la data de 12.12.2022.

Prin Decizia Comisiei de concurs, a fost desemnat câştigător *****. Reclamanta a sesizat din nou Parlamentul Republicii Moldova şi Preşedinţia despre neregulile concursului organizat şi a solicitat Comisiei parlamentare de profil examinarea oportunităţii evaluării suplimentare în cadrul Comisiei parlamentare a 2 candidaţi la funcţia de membru al Curţii de Conturi. Reclamanta a informat Curtea de Conturi despre petiţia depusă.

Urmare a acestor acţiuni - nesupunere faţă de preşedintele Curţii de Conturi, la data de 07.02.2023 cu nr. 1-08-23 este înregistrată Nota informativă a cet. Tatiana Caraman, adresată cet. ***** care deţinea la moment funcţia de preşedinte a Curţii de Conturi deşi conform Regulamentului privind comisia de disciplină adoptată la Anexa nr. 7 a Hotărârii de Guvern nr. 201/2009 aceasta urma să fie adresată preşedintelui Comisiei de disciplină şi înregistrată de Secretarul Comisiei.

Această notă a fost comunicată verbal reclamantei abia la 20.02.2023 fără să i se ofere o copie a acesteia. În această notă, cet. Tatiana Caraman relatează despre neînţelegerile în colectiv dintre funcţionarii DG MPR pe durata zilelor 02-03.2023 când reclamanta i-a încredinţat acesteia şi cet. ***** organizarea permutării mobilei şi a locurilor de muncă a întregului colectiv DG MPR, când reclamanta nu era la serviciu. Mai multe subalterne ale ***** au fost audiate care au susţinut poziţia şefei lor şi reclamanta prin ordinul nr 79-p din 10.04.2023 a fost sancţionată disciplinar. Ordinul contestat la 25.04.2023, astăzi pendint la Judecătoria Chișinău sediul Rîşcani.

La 01.08.2023 reclamanta sesizează mai mulţi deputaţi din Parlamentul Republicii Moldova referitor la acţiunile de abuz a cet. ***** care deţine funcţia de preşedinte a Curţii de Conturi.

La 02.08.2023 reclamanta sesizează Centrul de protecţie a datelor cu caracter personal referitor la acţiunile de abuz a cet. ***** care deţine funcţia de preşedinte a Curţii de Conturi.

La 03.08.2023 reclamanta sesizează Comisia de disciplină şi cere revizuirea acţiunilor angajatei ***** - şefa Aparatului Curţii de Conturi privind multiple încălcări a prevederilor Codului de etică a Curţii de Conturi, tot ea, membră a Comisiei de disciplină.

La data de 26.07.2023 cu nr. 1-112-23 este înregistrată o altă Sesizare a cet. Tatiana Caraman. În această notă, cet. ***** cere să fie constatate ca abateri disciplinare acţiunile reclamantei care a sesizat Curtea de Conturi şi a dat declaraţii Centrului Naţional Anticorupţie cu privire la temerile sale privind utilizarea necorespunzătoare a banului public de Curtea de Conturi prin angajata sa Tatiana Caraman la achiziţionarea programului MkInsight, sesizarea Curţii de Conturi privind depăşirea atribuţiilor de serviciu de ***** la coordonarea unei cereri a altei angajate, adresarea ***** a unei cereri prealabile pentru defăimare cu ulterioara adresare în instanţa de judecată împotriva ei, pentru evaluarea presupus tendenţiooasă trimestrială a ***** care la acel moment era subalterna reclamantei, pentru faptul că deputata ***** în Plenul Parlamentului Republicii Moldova a pus în dezbatere subietul privind utilizarea necorespunzătoare a banului public de Curtea de Conturi la achiziţionarea programului MkInsight, pentru faptul că a sesizat Curtea de Conturi privind posibil conflict de interese dintre ***** care sunt cumătre.

Comisia de disciplină, modificată anterior de cet. *****, care deţinea la moment funcţia de preşedinte a Curţii de Conturi, prin ordinul nr.08 din 10.02.2023 contrar pct.12 din Anexa nr. 7 a Hotărârii de Guvern nr. 201/2009 care stabilește că mandatul membrilor Comisiei e de 4 ani, și constituie o nouă Comisie de disciplină compusă din oameni loiali lui: cet. ***** vicepreşedinte, cet. ***** şefa aparatului, cet. ***** consultant principal ***** şi securitate internă, cet. ***** şefa Direcţie din carul DGA reprezentanta colectivului, cet. ***** consultanta principala Direcţia juridică deşi nu expirase manadatul de 4 ani a membrilor Comisiei de disciplină constituite anterior prin ordinul nr. 57 din 26.10.2010. Cu ocazia adoptării acestui ordin, a fost anulat Ordinul nr. 57 din 26.10.2020 fără vreo motivare.

Ancheta de serviciu a fost desfăşurată de întreaga componenţă a Comisiei de disciplină (5 persoane) fără o motivare în acest sens. Ancheta a început la 07.08.23, când a fost prima şedinţă a Comisiei de disciplină despre care reclamanta a fost înştiinţată şi a finalizat la 04.09.2023 cu adoptarea Raportului privind ancheta de serviciu desfăşurată.

Şedinţa din 04.08.2023 a fost amânată pentru data de 07.08.2023 la care reclamanta a depus cerere de recuzare faţă de ***** - şefa Aparatului Curţii de Conturi membră a Comisiei de disciplină, pe motiv că ultima a comis mai multe încălcări a dreptului rcelamantei la protecţia datelor cu caracter personal şi reclamanta în acest temei solicitase constatarea abaterilor disciplinare comise de ultima, încălcări a prevederilor Codului de etică a Curţii de Conturi.

Ca urmare, şedinţa din 07.08.2023 a fost amânată. Despre decizia Comisiei de disciplină privind cererea de recuzare formulată, reclamanta nu a fost înştiinţată. Din acest motiv la data de 21.08.2023 depune o cerere. După cererea reclamantei,

se face public în reţeaua internă a documentelor, ordinul nr. 55 din 10.08.2023 prin care cet. ***** ca preşedinte a Curţii de Conturi operează modificări în ordinul nr.8 din 10.02.2023 şi schimbă din nou componenţa membrilor Comisiei de disciplină.

Reclamanta a fost citată la o altă şedinţă a Comisiei, pentru 22.08.2023. Din motiov că nu putea fi asistată de avocată, reclamanta a solicitat amânarea şedinţei. Această cerere a fost respinsă despre care fapt a fost informată abia la 23.08.2023.

La data de 24.08.2023 reclamanta a solicitat o explicaţie, concretizare privind presupusele abateri discplinare invocate a fi comise de reclamantă, odată ce reclamanta înţelegea că depunerea cererilor în judecată în apărarea sa şi dezvăluirea cu bună-credinţă a unor practice ilegale din cadrul Curţi de Conturi, nicicum, legal, nu pot constitui abateri disciplinare. La această cerere, reclamanta nu a primit răspuns.

La data de 28.08.2023 reclamanta repetă solicitarea din 24.08.2023. În seara acestei zile, reclamanta primeşte un răspuns în care se invocă procedura pendintă de soluţionare a sesizării depuse de cet *****.

La data de 04.09.2023 are loc altă şedinţă a Comisiei de disciplină. La această şedinţă, relamanta formulează cerere de recuzare membrului *****. ***** a fost desemnat prin ordinul nr. 37 din 08.06.2023 persoană responsabilă pentru implementarea Regulamentului privind procedurile de examinare şi raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale. Odată ce el a examinarea sesizarea relamantei, doar dacă el divulga identitatea reclamantei ***** ar fi ştiut şi ea indică despre asta în sesizarea depusă, declarând că "este ferm convinsă" că autoarea sesizării despre acest conflict de interese este anume reclamanta.

Recuzarea a fost respinsă, evident. În aceiaşi şedinţă, reclamanta depune cerere de recuzare faţă de ***** care este nu doar prietenă dar şi o amică în viaţa privată a *****, recuzată din membrii Comisiei de disciplină pe motiv că divulgase datele cu caracter personal a reclamantei şi sancţionată de Centrul national pentru protecţia datelor cu caracter personal.

Recuzarea a fost respinsă, evident.

În aceiaşi şedinţă, reclamanta depune cerere de recuzare faţă de *****, care este amic cu *****, numit în calitatea de preşedinte a Comisiei de diciplină de ultimul, anterior a insistat asupra aplicării faţă de relamantă a sancţiunii disciplinare mustrare aspră, motiv din care reclamanta este în litigiu separat, contestând actul de sancţionare. Mai mult, reclamanta are depusă o plângere penală la Procuratura Anticorupţie pe *****, ***** pentru abuz de serviciu, astăzi pendintă. Mai mult, dânsul anterior soluţiei adoptate de Comisie, şi-a expus opinia asupra vinovăţiei reclamantei.

Recuzarea a fost examinată fără preşedinte a Comisiei. Membrii rămaşi în şedinţă să examineze recuzarea nu au desemnat preşedinte a şedinţei. Ca urmare au respins recuzarea, evident.

Din conţinutul procesului-verbal al şedinţei Comisiei de disciplină nr. 7 din 04.09.2023, s-a votat unanim aplciarea sancţiunii de destituire a reclamantei din funcţia ocupată.

Reieşind din cadrul normativ aplicabil cazului din speţă, atât Codul Administrativ cât şi Anexa nr. 7 din Hotărârea de Guvern nr. 201/2009 care aprobă regulamentul de activitate a Comisiei de disciplină într-o instituţie publică, reieşind din art. 13 din Legea nr. 260/217 cu privire la organisarea şi funcţionarea Curţii de Conturi a Republicii Moldova şi Art. 7 şi 18 din Legea nr. 122/2018 privind avertizorii de integritate, ordinul nr. 263-p din 08.09.2023 contestat aici este lovit de nulitate absolută. Acest ordin este semnat de o persoană neautorizată, neîmputernicită şi totodată fiind rezultatul unei anchete de disciplină neprofesioniste, părtinitoare, întemeiată pe dorinţa de răzbunare a conducerii Curţii de Conturi faţă de reclamantă pentru că a candidat independent, adică fără aprobarea cet. *****, la funcţia de membru a Curţii de Conturi, pentru că a contestat rezultatele concursului de două ori, pentru că a sesizat Parlamentul Republicii Moldova privind neregulile de la aceste concursuri şi pentru refuzul avansurilor sexuale din partea cet. ***** ca precondiţie pentru stabilirea carierei sale în serviciul public în cadrul Curţii de Conturi.

Instituirea Comisiei de disciplină în cadrul Curţii de Conturi a fost făcută în mod special pentru a cerceta acţiunile reclamantei. Reamintește că în cadrul Curţii de Conturi era deja instituită o Comisie prin Ordinul nr.57 din 26.10.2020 care avea mandat pentru 4 ani şi conform pct. 12 şi 13 din Anexa nr. 7 la Hotărârea de Guvern nr. 201/2009, membrii comisiei îşi exercită atribuţiile până la expirarea mandatului.

În mod cert la materialele dosarului de anchetă în copia ordinului nr. 8 din 10.02.2023, prin care este desfiinţată componenta Comisiei de disciplină și instituită cea prezentă, lipsesc orice motive de anulare a ordinului nr. 57/2020. Acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu ordinul nr. 55 din 10.08.2023 a cărei componenţă din nou modificată pentru acomodarea intereselor unui singure persoane - *****. Membrii Comisiei instituite prin ordinul nr. 57 mai aveau 1,5 ani de activitate prin membrii aleşi şi cei supleanţi, desfiinţarea acestei comisii pentru instituirea alteia, care a mai şi fost modificată repetat la 10.08.2023, este dubioasă şi o altă practică de corupţie din cadrul Curţii de Conturi.

Şi asta indică asupra intenţiei directe a cet. *****, care deţinea la moment funcţia de preşedinte a Curţii de Conturi, de a compune o Comisie de disciplină din persoane loiale şi supuse lui, căci cea anterioară era numită de dl ***** fost preşedinte a Curţii de Conturi.

Drept rezultat, este o anchetă defectă, lipsită de echitate, cu membri a căror profesionalism şi comportament a fost în conflict cu principiul imparţialităţii şi echităţii, activând cu negarea dreptului la apărare a reclamantei, cu atitudini de aroganţă şi superioritate, în şedinţe în care reclamanta a fost şi "învinuită" şi "condamnată" căci Comisia era condusă de un poliţist de carieră.

Conform ISSAI 130, precum şi potrivit Ghidului privind sistemul de management al calităţii în cadrul Curţii de Conturi, pentru a asigura buna funcţionare a sistemului de control al eticii, Preşedintele Curţii de Conturi poate institui o Comisie de etică - un organ colegial, care în activitatea sa, colaborează cu Comisia de disciplină, axându-se preponderent pe monitorizarea respectării Codului etic al Curţii de Conturi, prin oferirea recomandărilor şi instruirea personalului pe subiecte sensibile privind dilemele de etică.

O astfel de Comisie de etică a fost instituită în vara anului 2023 după ce acest aspect a fost criticat de reclamantă în cererea depusă la 25.04.2023 prin care contestă ordinul nr.79-p din 10.04.2023 de sancţionare a sa disciplinară. Au instituit comisia de etică, dar au auitat să informeze Comisia de disciplină că e nevoie să colaboreze cu ea, pentru soluţionarea întrebărilor delicate şi complexe de etică apărute în această anchetă.

Reclamanta informează că, prin ordinul nr. 36 din 06.06.2023, cet. M Lupu care deţine funcţia de preşedinte a Curţii de Conturi dispune evaluarea semetrială a performanţelor profesionale ale funcţionarilor publici din cadrul Curţii de Conturi. La acest ordin se anexează lista evaluatorilor şi a contrasemnatarilor pentru fiecare funcţionar public evaluat din cadrul Curţii de Conturi. La pct. 6 reclamanta Tatiana Vozian este indicată ca evaluator pentru *****, iar contrasemnatar - membrul Curţii de Conturi *****.

În procedura de evaluare ***** completează fişa funcţionarului public de execuţie deşi trebuia să completeze fișa funcţionarului public de conducere, fiind şefă de direcţie. În e-mailul din 11.07.2023 reclamanta o atenţionează despre acest lucru, printre altele pe care un șef de direcţie trebuie să le cunoască. Aceste menţiuni şi corectări din parteta reclamantei au fost reţinute a fi abatere disciplinară potrivit Art. 22 alin(1) lit f/1) şi art. 64 lit.a) din Legea nr. 158/2008, adică i s-a incriminat că nu a respectat prevederile art.7 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrităţii instituţionale, fără să fie fost acest lucru dezbătut la şedinţele Comisiei de disciplină sau explicat cel outin în Raportul anchetei de serviciu.

În Raportul anchetei de serviciu nici nu este menţionată prevederea din art.22 lit.f/1) şi art. 64 lit a) din Legea nr.158/2018 şi nici art.7 din Legea nr. 325/2013 ca temei legal pus la baza examinării sesizării autorei *****. Deci apriori reclamanta nu a fost informată despre acest aspect şi nici nu a avut şansa să o explice, asta reiesă şi din pct.4) pagina 9 a Raportului anchetei de serviciu.

Invocarea temeiului din Art. 64 lit a) Legea nr. 158/2018 pentru destituirea reclamantei din funcţia publică nu şi-a găsit confirmare nici pe durata anchetei de serviciu, atât de pripit organizată, nici în probele accumulate puse la baza actului aici contestat. Este eroarea lui ***** în completarea unei fişe eronate în procedura de evaluare şi este eroarea lui ***** care a omis să includă anumită informaţia în acea fişă. Mai mult. ***** a corectat greşelile admise, după ce relamanta i-a atras atenţie asupra acestui lucru. La finalul fisei de evalure, ambele atât reclamanta cât și ***** au indicat că sunt părţi în dosarul civil pendinte la Judecătoria hișinău sediul Centru cu referire la defăimarea reclamantei de către *****. Această fişă cu această notă a fost contrasemnată de membrul raportor al Curţii de Conturi ***** conform Ordinului nr. 36 emis de *****.

În asemenea circumstanţe şi în lipsa altor probe nu există "evaluarea tendenţioasă, lipsită de obiectivitate a ***** de către Tatiana Vozian în cadrul evaluării pentru semestrul I al anului 2023".

Despre nepărtinirea cet. ***** - şefa Aparatului Curţii de Conturi, ranchiunea personală a acesteia faţă de reclamantă şi interesul personal de a executa orice comandă de subminare a carierei reclamantei pentru intrarea în graţiile conducerii Curţii de Conturi, reclamanta a vorbit sistematic pe durata anchetei. În calitate de probatoriu reclamanta a prezentat actele Centrului naţional pentru protecţia datelor cu caracter personal şi a susţinut lipsa de imparţialitate şi profesionalism a ultimei, care nu şi-a luat abţinere de la examinarea sesizării faţă de reclamantă, iar confruntată la şedinţa din 07.08.2023 cu cererea de recuzare, a refuzat să ofere informaţii membriilor Comisiei de disciplină. Aceştia la rândul lor au apărat-o pe *****, refuzând să cerceteze motivele de nepărtinire şi încălcările comise de ultima, pentru ei nefiind o încălcare a obligaţiilor funcţionarului public conform art. 22 alin.(1) lit.f/1) din Legea nr. 158/2008. ***** este în relaţie foarte strânsă şi cu *****, care o vizita în birou pe durata şedinţei Comisiei de disciplină din 04.09.2023 pentru a se consulta, fiind implicată ca participant la şedinţă în timp ce ***** a fost recuzată.

Invocarea temeiului din art. 64 lit b) Legea nr. 158/2018 pentru destituirea reclamantei din funcţia publică, la fel nu şi-a găsit confirmare nici pe durata anchetei de serviciu, atât de pripit organizată nici în probele acumulate puse la baza actului aici contestat. Reclamanta susţine că pentru acest temei de sancţionare disciplinară, s-a reţinut că reclamanta a sesizat Curtea de Conturi şi a dat declaraţii Centrului Naţional Anticorupţie cu privire la temerile sale privind utilizarea necorespunzătoare a banului public de Curtea de Conturi prin angajata sa - ***** la achiziţionarea programului Mklnsight, sesizarea Curţii de Conturi privind depăşirea atribuţiilor de serviciu de ***** la coordonarea unei cereri a altei angajate, adresarea ***** a unei cereri prealabile pentru defăimare cu ulterioara adresare în instanţa de judecată, pentru evaluarea presupus tendenţiooasă

trimestrială a ***** subalterna reclamantei, pentru faptul că deputata ***** în Plenul Parlamentului Republicii Moldova a pus în dezbatere subietul privind utilizarea necorespunzătoare a banului public de Curtea de Conturi la achiziţionarea programului MkInsight, pentru faptul că a sesizat Curtea de Conturi privind posibilul conflict de interese dintre ***** care sunt cumătre. Fapt pe care ***** l-a recunoscut, dar a informat că nu este o situaţie de conflict de interese.

Reclamanta cu referire la prevederile art. 7, 10 şi 18 din Legea nr. 122/2018 privind avertizorii de integritate afirmă că pârâtul - Curtea de Conturi - în calitate de angajator al reclamantei - de rând cu Centrul Naţional Anticorupţie este autoritate responsabilă de examinarea dezvăluirilor privind practicile ilegale din cadrul instituţiei publice - Curtea de Conturi.

Dezvăluirile făcute de reclamantă angajatorului său - pârâtului, şi anume cu referire la: a) utilizarea necorespunzătoare a banului public de Curtea de Conturi prin angajata sa ***** la achiziţionarea programului MkInsight, b) sesizarea Curţii de Conturi privind depăşirea atribuţiilor de serviciu de ***** la coordonarea unei cereri a altei angajate, c) sesizarea Curţii de Conturi privind posibilul conflict de interese dintre ***** şi *****care sunt cumătre, nu pot fi calificate drept abatere disciplinară gravă a reclamantei.

Tot aici, declaraţiile date Centrului Naţional Anticorupţie ca martor şi discursul deputatei ***** privind utilizarea necorespunzătoare a banului public de Curtea de Conturi la achiziţionarea programului Mklnsight, precum şi apărarea dreptului său la onoare şi demnitate prin folosirea Legii nr. 64/2010 privind libertatea de exprimare - la fel nu pot fi apreciate drept abatere disciplinară gravă a reclamantei.

Sancţionarea disciplinară cu destituirea reclamantei din funcţie este răzbunare faţă de ea pentru devăluirile făcute, dar şi pentru folosirea cu bună-credinţă a dreptului său la apărare şi acces la justiţie în condiţiile în care a fost defăimată public de ***** şi unele din subalternele sale.

Reieşind din prevederile art.18 alin.(5) din Legea nr.122/2018 privind avertizorii de integritate "Angajatorului îi revine sarcina să demonstreze că măsurile întreprinse faţă de angajat nu au legătură cu avertizarea de integritate sau implicarea acestuia în orice calitate în raport cu o avertizare de integritate, în caz contrar, faptele angajatorului se consideră răzbunare." Iar în condiţiile în care pârâtul îsi motivează actul administrativ de sancţionare disciplinară cu destituirea din funcţia publică exact cu dezvăluirile deia făcute de reclamantă conform legii, suntem în prezenta răzbunării.

Nu în ultimul rând, aceste dispoziţii (sesizarea neîntemeiată, atitudinile membrilor Comisiei înfiinţate şi modificate prompt de ***** când mandatele membrilor celeilalte Comisii nu au fost încă expirate şi existau membri supleanţi, negarea accesului la materialele anchetei şi altele) au fost dictate şi de indicaţiile directe a cet. *****, care a rămas profund nemulţumit de insistenţa reclamantei să

candideze la funcţia de membru a Curţii de Conturi fără a avea aprobarea lui prealabilă. Aprobare, pe care reclamanta nu şi-o dorea căci asta însemna acceptarea avansurilor de natură sexuală din partea cet. ***** pe care reclamanta insistent le respingea.

Reclamanta dintotdeauna a avut toleranţă zero la relaţii şi avansuri sexuale la locul de muncă, între colegi de muncă, în colectiv. Ea nu doar respingea avansurile cet. *****, care deţinea funcţia de preşedinte a Curţii de Conturi, ea nu putea să-i ofere consolare lui ***** când aceasta făcea isterii de plâns pe coridoarele şi wc-urile instituţiei. Nu o dată ***** o învinuia pe reclamantă că aceasta "nu o înţelege". Nu era nimic nou de înţeles pentru reclamantă căci deja făcuse tot posibilul ca divorţul *****, din cauza relaţiei sexuale cu colegul de muncă *****, să nu-i afecteze prea mult capacitatea de muncă şi aceasta să nu-şi piardă locul de muncă.

Reieşind din prevederile art.24 Cod Adminitrativ, pârâtul răspunde în faţa reclamantei pentru prejudiciile cauzate, motiv din care reclamanta a formulat cerinţele privind compensarea prejudiciului moral şi a costurilor de judecată din contul pârâtului.

Solicită partea reclamantă admiterea cererii de chemare în judecată anularea în tot a actului administrativ - Ordinul nr. 263-p din 08.09.2023 - emis de pârât, ca fiind ilegal; încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a salariului pentru lipsa forţată de la muncă pentru perioada 13.09.2023 - până în ziua reîncadrării la locul de muncă; încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a costurilor de judecată pentru asistenţa juridică oferită pe durata anchetei de serviciu şi pe durata acestui proces.

Hotărîrea instanţei de fond ce constituie obiectul apelului.

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 01 iulie 2024, s-a respins acțiunea depusă de Tatiana Vozian împotriva Curții de Conturi a Republicii Moldova cu participarea terțului Tatiana Caraman privind contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Verificarea întrunirii condițiilor de admisibilitate a apelului.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 04 iulie 2024, Tatiana Vozian a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 iulie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.

Din materialele cauzei rezultă că, la caz dispozitivul hotărîrii instanţei de fond a fost pronunţat public la 01 iulie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 04 iulie 2024, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat de Tatiana Vozian a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, hotărîrea integrală a fost comunicată reprezentantului apelantei la 14 ianuarie 2025, iar motivarea apelului a fost depusă la 30 ianuarie 2025, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.

În motivarea apelului, Tatiana Vozian a reiterat argumentele fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată. A solicita casarea hotărârii instanței de fond cu pronunţarea unei noi decizii de admitere integrală a acţiunii.

Argumentele participanților la proces:

În ședința instanței de apel, apelanta Tatiana Vozian și reprezentantul acesteia avocatul Doina Ioana Străisteanu, au susținut integral argumentele indicate în motivarea apelului, au solicitat admiterea acestuia în sensul formulat.

Reprezentantul părții intimate Curtea de Conturi - Saichina Ana, în ședința instanței de apel a pledat pentru respingerea apelului declarat de Tatiana Vozian, cu menținerea hotărîrii instanței de fond ca fiind legală și întemeiată.

În ședința instanței de apel, Terțul Tatiana Caraman a pledat pentru respingerea apelului declarat de Tatiana Vozian, cu menținerea hotărîrii instanței de fond ca fiind legală și întemeiată.

Studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, precum și cercetând din oficiu starea de fapt în baza tuturor probelor administrate la caz, Completul judiciar specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că apelul declarat de Tatiana Vozian este întemeiat, motiv din care urmează a fi admis cu casarea hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 iulie 2024, din următoarele considerente.

Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Potrivit dispoziţiilor art.219 alin. (1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii- casează integral hotărîrea primei instanțe și emite o nouă decizie.*

Potrivit dispozițiilor art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă, *hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă:*

a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin;

b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente;

c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei;

d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligația instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de

instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239-241 CPC, concluzionează că hotărârea instanţei de fond este adoptată cu aprecierea eronată a normelor procedural- materiale în coroborare cu circumstanţele faptice ale cauzei, motiv din care urmează a fi casată cu emiterea unei noi decizii de admitere a pretenţiilor formulate de Tatiana Vozian.

Materialul probatoriu administrat de instanţa de fond, denotă următoarea situaţie;

<u>În fapt:</u>

Materialele cauzei atestă că, prin sesizarea numărul I-112-23 din 26.07.2023, Caraman Tatiana a solicitat tragerea la răspundere disciplinară a fostei șefe a DG MPR, Tatiana Vozian.

În temeiul Raportului anchetei de serviciu privind procedura disciplinară desfășurată la Curtea de Conturi împotriva Tatianei Vozian, în urma sesizării depuse de Tatiana Caraman, Comisia de disciplină a stabilit următoarele concluzii și măsuri:

- Faptele reclamate în sesizare au fost confirmate ca fiind reale, stabilindu-se cu certitudine vinovăția integrală a Tatianei Vozian.

- S-a constatat un comportament ostil, ne-etic și disprețuitor din partea Tatianei Vozian față de Tatiana Caraman pe o perioadă îndelungată, afectându-i climatul de muncă, abilitățile profesionale și sănătatea (necesitând intervenții medicale).

- Acțiunile au fost săvârșite cu intenție, premeditare și rea-credință, având un scop ascuns, posibil de răzbunare.

- Tatiana Vozian avea deja o sancțiune disciplinară nestinsă („mustrare aspră” din 10.04.2023). Instruirile privind conduita și sancțiunile anterioare nu și-au atins scopul, aceasta continuând comportamentul înjositor.

- Faptele comise constituie abateri disciplinare grave ce au adus atingere imaginii și autorității Curții de Conturi prin furnizarea de informații false.

În temeiul art. 57 lit. h) și art. 58 lit. g) din Legea nr. 158/2008, Comisia a propus destituirea Tatianei Vozian din funcția publică deținută (șefă a Direcției dezvoltare instituțională și metodologie).

- S-a propus conducerii aplicarea de măsuri pentru asigurarea unui climat psihosocial favorabil, iar Tatianei Caraman i se aduce la cunoștință că se poate adresa Consiliului pentru egalitate pentru faptele de hărțuire (art. 70² Cod contravențional). (f.d.a.117-129)

Prin Ordinul nr. 263-p din 08.09.2023 privind destituirea din funcția publică, având în vedere faptele sesizate ca abateri disciplinare ale funcționarului public

dna Vozian Tatiana, șefa Direcției dezvoltare instituțională și metodologie, raportate de către dna Tatiana Caraman, șefa Direcției planificare, monitorizare și raportare prin sesizarea din 26.07.2023, înregistrată cu nr. I-112-23 și în temeiul prevederilor art. 56, art. 57 lit. h), art. 58 lit. g), art. 59 alin. (1), art. 61 lit. c), art. 64 alin. (1) lit. a) și lit. b) din Legea nr. 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public, art. 13 din Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, Ordinului Președintelui Curții de Conturi nr. 69 din 08.12.2020 cu privire la acordarea unor împuterniciri, s-a ordonat:

„1. Se aplică sancțiunea disciplinară - destituirea din funcția publică a dnei Tatiana VOZIAN, şefa Direcţiei dezvoltate instituţională şi metodologie din cadrul Curţii de Conturi, pentru săvârşirea abaterilor disciplinare care au avut consecinţe grave.

2. Se încetează raporturile de muncă prin destituirea din funcția publică a dnei Tatiana VOZIAN, şefa Direcţiei dezvoltate instituţională şi metodologie, începând cu data de 13 septembrie 2023.

Temei: - sesizarea dnei T. Caraman nr. I-112-23 din 26.07.2023;

Demersul Preşedintelui Comisiei de disciplină nr. I-152-23 din 07.09.2023;

Ordinul nr. 79-p din 10.04.2023 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare;

Ordinul nr. 69 din 08.12.2020 cu privire la acordarea unor împuterniciri;

Declarația Președintelui Curții de Conturi de abținere nr. 2 din 07.09.2023.

3. Direcția resurse umane, instruire și documentare va aduce la cunoştința persoanei nominalizate prezentul Ordin în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii, sub semnătură.

4. Direcția finanțe, administrare și logistică va reține mijloacele financiare achitate în avans pentru 3 zile de concediu de odihnă anual și va efectua calculul retribuirii muncii ce i se cuvin persoanei nominalizate în prezentul Ordin.

5. Se preavizează dna Tatiana Vozian să depună declarația cu privire la avere și interese personale în termen de 30 zile de la data încetării activității, în conformitate cu prevederile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

6. Prezentul Ordin poate fi contestat în instanța de contencios administrativ (Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr.3), conform prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19.07.2018, în termen de 30 de zile din data comunicării, fără respectarea procedurii prealabile." (f.d.a. 179-180)

Manifestînd dezacordul cu ordinul menționat supra, Tatiana Vozian a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune, prin care a solicitat anularea în tot a actului administrativ - Ordinul nr. 263-p din 08.09.2023, ca fiind ilegal; încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a salariului pentru

lipsa forţată de la muncă pentru perioada 13.09.2023 - până în ziua reîncadrării la locul de muncă; încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a costurilor de judecată pentru asistenţa juridică oferită pe durata anchetei de serviciu şi pe durata acestui proces.

Admisibilitatea acțiunii:

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 206. *Felurile acţiunilor în contencios administrativ*

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare);

Reieșind din cerințele formulate, rezultă că, acțiunea reclamantei este una în contestare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținînd cont de obiectul acțiunii și avînd în vedere prevederile art.191 alin.(1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, or obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamantă cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate

publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11. *Categoriile actelor administrative individuale*

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Instanța de apel statuează că, Ordinul nr. 263-p din 08.09.2023 - constituie un act administrativ individual defavorabil reclamantei.

Articolul 208. *Respectarea procedurii prealabile*

(1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

Articolul 163. *Neefectuarea procedurii de examinare a cererii prealabile*

Procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă:

c) legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

Potrivit art.60 alin. (3) al Legii cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public, nr. 158 din 04.07.2008*, actul administrativ de sancţionare disciplinară poate fi atacat de către funcţionarul public în instanța de judecată, în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără respectarea procedurii prealabile.*

Articolul 209. *Termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă.

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de Tatiana Vozian a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, din care motive, instanța de fond corect a conchis asupra admisibilității acțiunii și a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

<u>Referitor la fondul acțiunii.</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 224. *Hotărîrile instanţei de judecată*

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale;

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 01 iulie 2024, s-a respins acțiunea depusă de Tatiana Vozian împotriva Curții de Conturi a Republicii Moldova cu participarea terțului Tatiana Caraman privind contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, apreciază hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 01 iulie 2024, ca fiind neîntemeiată din considerentele ce vor fi expuse în continuare.

<u>LEGISLAȚIA PERTINENTĂ (în vigoare la data inițierii procedurii administrative):</u>

Legea cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public, nr. 158 din 04.07.2008:

Articolul 8. Funcţionarii publici de conducere de nivel superior

(1) Funcţionarii publici de conducere de nivel superior realizează managementul nivelului superior în autorităţile publice.

(2) Categoria funcţionarilor publici de conducere de nivel superior include persoanele care sînt numite în una din următoarele funcţii publice de conducere de nivel superior:

d) conducător și adjunct al conducătorului aparatului autorității publice (Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Constituțională, Curtea Supremă de Justiție, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, Curtea de Conturi, Centrul Național Anticorupție, Oficiul Avocatului Poporului) și adjunct al conducătorului aparatului autorității publice (Parlamentul, Președintele Republicii Moldova).

Articolul 56. Răspunderea funcţionarului public

Pentru încălcarea îndatoririlor de serviciu, a normelor de conduită, pentru îndeplinirea nesatisfăcătoare a sarcinilor, pentru pagubele materiale pricinuite, pentru contravențiile sau infracțiunile săvârșite în timpul serviciului sau în legătură cu exercitarea atribuțiilor funcției, funcționarul public poartă răspundere disciplinară, civilă, administrativă, penală, după caz.

Articolul 57. Abaterile disciplinare

Constituie abateri disciplinare:

h) încălcarea normelor de conduită a funcţionarului public;

Articolul 58. Sancţiunile disciplinare

Pentru comiterea abaterilor disciplinare, funcţionarului public îi pot fi aplicate următoarele sancţiuni disciplinare:

a) avertisment;

b) mustrare;

c) mustrare aspră;

d) suspendarea dreptului de a fi promovat în funcţie în decursul a doi ani;

g) destituirea din funcţia publică.

h) retrogradarea în funcție și/sau în grad de calificare.

Articolul 59. Aplicarea sancţiunilor disciplinare

(1) Sancţiunea disciplinară se aplică de către persoana/organul care are competenţa legală de numire în funcţie.

(2) Sancţiunile disciplinare se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data săvîrşirii abaterii, cu excepția sancțiunii disciplinare în cazul emiterii de către Curtea de Conturi a opiniei contrare sau în cazul imposibilităţii exprimării opiniei asupra situației financiare a autorității/instituției bugetare și cu excepţia sancţiunii disciplinare pentru încălcarea legislaţiei cu privire la declararea averii și intereselor personale, la soluționarea conflictelor de interese și la regimul juridic al incompatibilităților și restricțiilor, care se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data rămînerii definitive a actului prin care se constată săvîrşirea abaterii disciplinare.

(3) Sancţiunea disciplinară, cu excepţia celei specificate la art.58 lit.a), nu poate fi aplicată decît după cercetarea prealabilă a faptei imputate şi după audierea echitabilă a funcţionarului public de către comisia de disciplină, în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii.

(3^1) Curgerea termenelor specificate la alin. (2) şi (3) se suspendă pe perioada aflării funcţionarului în concediu de odihnă anual, în concediu de studii, precum şi pe perioada suspendării raporturilor de serviciu în legătură cu boala sau trauma.

(6) Comisia de disciplină este obligată să ceară funcţionarului public o explicaţie scrisă privind fapta comisă.

(7) După cercetarea prealabilă, comisia de disciplină propune autorităţii publice respective sancţiunea aplicabilă funcţionarului public vinovat.

(8) Actul administrativ cu privire la aplicarea sancţiunii disciplinare se aduce la cunoştinţa funcţionarului public în termen de 5 zile de la emitere, sub semnătură.

(9) Refuzul funcţionarului public de a se prezenta la audiere, de a-şi prezenta argumentele, precum şi refuzul funcţionarului public de a semna actul administrativ cu privire la aplicarea sancţiunii disciplinare se consemnează într-un proces-verbal.

(10) La individualizarea sancţiunii disciplinare se va ţine seama de cauzele şi gravitatea abaterii disciplinare, de circumstanţele în care aceasta a fost săvîrşită, de comportamentul funcţionarului public în timpul serviciului, precum şi de existenţa altor sancţiuni disciplinare al căror termen nu a expirat.

(11) Modul de constituire, organizare şi funcţionare, componenţa, atribuţiile, modul de sesizare şi procedura de muncă a comisiilor de disciplină se aprobă de Guvern.

Articolul 64. Destituirea din funcţia publică

(1) Persoana/organul care are competenţa legală de numire în funcţie va dispune destituirea din funcţia publică printr-un act administrativ, care se comunică funcţionarului public în termen de 5 zile lucrătoare de la emitere, însă anterior datei destituirii din funcţia publică, în următoarele cazuri:

a) drept sancţiune disciplinară, aplicată pentru încălcarea prevederilor art. 22 alin. (1) lit. f[1]), precum şi pentru săvîrşirea unei abateri disciplinare, dacă anterior au fost aplicate sancţiuni disciplinare nestinse în modul stabilit;

Regulamentul cu privire la comisia de disciplină, Anexa nr.7 la Hotărîrea Guvernului nr.201 din 11 martie 2009:

4. Comisia de disciplină se constituie prin actul administrativ al conducătorului autorităţii publice.

7. Comisia de disciplină este compusă din 5 membri, inclusiv un preşedinte şi un secretar.

12. Mandatul membrilor comisiei de disciplină este de 4 ani.

24. Competenţa de cercetare a faptelor sesizate ca abateri disciplinare o are comisia de disciplină din autoritatea publică în care activează funcţionarul public cercetat, cu excepţia faptelor sesizate ca abateri disciplinare ale conducătorului sau sau a altui funcţionar al autorităţii respective numiţi în funcţii de către o altă autoritate publică, care se examinează în cadrul comisiei de disciplină constituită în autoritatea publică care i-a numit în funcţie.

26. Comisia de disciplină are următoarele atribuţii:

1) asigură activitatea de cercetare a faptelor sesizate ca abateri disciplinare;

2) examinează raportul privind ancheta de serviciu, audiază secretarul/grupul de lucru, funcţionarul public sau reprezentantul acestuia, precum şi alte persoane ale căror declaraţii pot înlesni soluţionarea cazului;

3) propune aplicarea uneia dintre sancţiunile disciplinare prevăzute la art.58 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public sau, după caz, clasarea cauzei;

4) semnează procesele-verbale ale fiecărei şedinţe a comisiei de disciplină;

5) constată suspendarea sau încetarea calităţii de membru al comisiei sau, în cazul suspendării preşedintelui sau a secretarului, decide exercitarea atribuţiilor acestora de către unul din membrii comisiei.

31. Comisia de disciplină poate fi sesizată de:

3) orice persoană care consideră că prin fapta unui funcţionar public a fost comisă o abatere disciplinară, inclusiv dacă acestei persoane i-au fost lezate drepturile şi interesele legitime.

33. În cazul în care sesizarea a fost adresată conducătorului autorităţii publice, conducătorului subdiviziunii interioare în care îşi desfăşoară activitatea funcţionarul public a cărui faptă este sesizată, altei autorităţi publice ori comisiei de disciplină care nu este competentă să examineze sesizarea, aceştia au obligaţia să o transmită în cel mult 3 zile lucrătoare comisiei de disciplină competente.

38. Desfășurarea anchetei de serviciu presupune:

1) examinarea sesizării;

2) examinarea explicației scrise privind fapta sesizată;

3) audierea funcționarului public a cărui faptă constituie obiectul sesizării;

4) audierea persoanei care a formulat sesizarea;

5) culegerea informațiilor considerate necesare pentru rezolvarea cazului, prin mijloacele prevăzute de lege, inclusiv audierea oricăror altor persoane ale căror declarații pot înlesni soluționarea cazului;

6) administrarea probelor, precum și verificarea documentelor și a declarațiilor prezentate.

39. După finalizarea anchetei de serviciu, secretarul/grupul de lucru întocmeşte un raport, înaintat comisiei de disciplină, care conţine:

1) numărul şi data de înregistrare a sesizării;

2) perioada în care s-a desfăşurat ancheta de serviciu;

3) numele, prenumele şi funcţia deţinută de funcţionarul public cercetat, precum şi subdiviziunea structurală în care acesta îşi desfăşoară activitatea;

4) numele, prenumele, funcţia şi datele de contact ale persoanei care a sesizat fapta, precum şi ale persoanelor audiate;

5) prezentarea pe scurt a faptei sesizate şi a circumstanţelor în care a fost savîrşită;

6) probele administrate;

7) propunerea de aplicare a uneia dintre sancțiunile disciplinare aplicabile în conformitate cu legislația sau, după caz, de clasare a cauzei;

8) motivarea propunerii.

42. După primirea raportului privind ancheta de serviciu, preşedintele comisiei decide asupra locului, datei şi orei desfăşurării şedinţei comisiei de disciplină.

43. Președintele dispune convocarea membrilor comisiei de disciplină pentru examinarea raportului secretarului/grupului de lucru și audierea în cadrul comisiei de disciplină a funcționarului public a cărui faptă a fost sesizată și, după caz, a persoanei care a formulat sesizarea, precum și a altor persoane ale căror declarații pot înlesni soluționarea cazului.

45. Concomitent cu citarea, funcţionarului public cercetat şi membrilor comisiei li se prezintă o copie a raportului privind ancheta de serviciu.

48. La şedinţă sau, după caz, la şedinţele de examinare a cauzei, comisia de disciplină:

1) audiază secretarul/grupul de lucru referitor la propunerea privind sancţiunea disciplinară aplicabilă sau, după caz, clasarea cauzei;

2) audiază funcţionarul public cercetat sau reprezentantul acestuia;

3) audiază persoana care a formulat sesizarea;

4) administrează probele.

50. Comisia are dreptul să audieze şi alte persoane ale căror declaraţii pot înlesni soluţionarea cazului, precum şi să examineze alte informaţii considerate necesare pentru rezolvarea cazului, indiferent dacă acestea au fost elucidate în cadrul desfăşurării anchetei de serviciu.

51. Administrarea probelor presupune analiza probelor invocate în timpul audierii secretarului/grupului de lucru, a funcţionarului public cercetat sau a reprezentantului acestuia, a persoanei care a formulat sesizarea, a altor persoane ale căror declaraţii pot înlesni soluţionarea cazului, precum şi a celor specificate în explicaţia scrisă a funcţionarului public cercetat.

52. Cercetarea faptelor sesizate ca abateri disciplinare se finalizează cu adoptarea propunerii comisiei de disciplină cu privire la:

1) sancţiunea disciplinară aplicabilă, în cazul în care s-a dovedit savîrşirea de către funcţionarul public a abaterii disciplinare prevăzute de lege;

2) clasarea cauzei, atunci când nu se confirmă săvârșirea unei abateri disciplinare prevăzute de lege sau se constată expirarea termenului specificat la punctul 67 ori încetarea raporturilor de serviciu ale funcționarului public cercetat.

53. Propunerea comisiei se adoptă prin vot deschis. Nici un membru al comisiei nu este în drept să se abţină de la vot. Toate dubiile în probarea învinuirii se interpretează de către membrii comisiei în favoarea funcţionarului public cercetat.

55. La individualizarea sancţiunii disciplinare aplicabile funcţionarului public, comisia de disciplină ţine cont de:

1) cauzele care au determinat săvîrşirea abaterii disciplinare;

2) împrejurările în care aceasta a fost săvîrşită;

3) gradul de vinovăţie;

4) gravitatea şi consecinţele abaterii disciplinare;

5) conduita funcţionarului public;

6) existenţa unor antecedente disciplinare ale funcţionarului public, care nu au fost stinse în condiţiile legii.

59. Lucrările fiecărei şedinţe a comisiei de disciplină se consemnează în scris în procese-verbale. Procesele-verbale se semnează de membrii comisiei de

disciplină. Procesul-verbal în care se conţine propunerea comisiei de disciplină privind aplicarea sancţiunii disciplinare sau clasarea cauzei se aduce la cunoştinţă, sub semnătură, funcţionarului public cercetat şi persoanei care a formulat sesizarea.

62. În termen de cel mult 2 zile lucrătoare de la semnarea ultimului procesverbal al şedinţei comisiei de disciplină privind o faptă cercetată, secretarul întocmeşte un demers în care se conţine propunerea comisiei, precum şi circumstanţele de fapt şi de drept care au stat la baza acesteia. Demersul este semnat de preşedintele comisiei de disciplină şi este adus la cunoştinţa persoanei competente să aplice sancţiunea.

63. Actul administrativ de sancţionare a funcţionarului public este emis de persoana competentă, potrivit legii, cu aplicarea sancţiunilor disciplinare, în termen de cel mult o lună de la data primirii propunerii comisiei de disciplină privind constatarea abaterii disciplinare. Curgerea termenului respectiv se suspendă pe perioada aflării funcţionarului în concediu de odihnă anual, în concediu de studii, suspendării raporturilor de serviciu în legătură cu boala sau trauma.

65. În actul administrativ de sancţionare se indică în mod obligatoriu:

1) temeiurile de fapt şi de drept ale aplicării sancţiunii;

2) termenul în care sancţiunea poate fi contestată;

3) organul în care sancţiunea poate fi contestată.

În continuare, Completul judiciar consideră necesar de a analiza respectarea de către autoritatea publică a legalității formale, adică urmând a fi verificată în fond legalitatea motivelor invocate de autoritatea publică pârâtă/intimată în actul administrativ individual obiect al acțiunii în contencios administrativ.

Completul judiciar reiterează că, întru soluționarea corectă a litigiului dedus judecății, instanța nu este ținută să se limiteze doar la analiza argumentelor și probatoriului invocat de participanții procesului judiciar, fiind obligată prin prisma reglementărilor art. 219 Cod administrativ, să cerceteze din oficiu starea de fapt și de drept al raportului juridic litigios asigurând respectarea principiului supremației dreptului, cercetării din oficiu, accesului liber la justiție.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru reține că, prin sesizarea numărul I-112-23 din 26.07.2023, Caraman Tatiana a solicitat tragerea la răspundere disciplinară a fostei șefe a DG MPR, Tatiana Vozian.

În sesizare se invocă următoarele aspecte principale:

- Tatiana Vozian ar fi lansat acuzații false și nejustificate despre gestionarea ineficientă a sumei de 2,3 milioane lei pentru automatizarea auditului financiar. Aceste acuzații au fost transmise Procuraturii Generale, CNA și făcute publice

inclusiv în Parlament de către o deputată, însă CNA a clasat examinarea, neconstatând abuzuri sau neglijență;

- se menționează că Tatiana Vozian a emis note de serviciu necorespunzătoare adevărului (ex: acuzarea de depășire a atribuțiilor de serviciu), a transmis o cerere prealabilă urmată de o acțiune în instanță privind apărarea onoarei și demnității, acțiuni considerate de autoare drept o formă continuă de hărțuire, intimidare și dezechilibrare psihologică;

- Tatiana Vozian este acuzată că i-a atribuit autoarei calificativul „bine" la evaluarea semestrială (față de „foarte bine" obținut anterior), axându-se pe criterii nefondate privind capacitățile manageriale;

- Autoarea susține T. Vozian ar fi acționat cu duble standarde, fiind la rândul ei cumătră cu o altă angajată (*****) ale cărei sporuri și cumuluri le-a promovat;

- de asemenea se invocă încălcarea Codului etic al Curții de Conturi (pct. 6 lit. g, pct. 14, 23, 25, 26) și a Legii nr. 25/2008 privind codul de conduită a funcționarului public (art. 4 alin. 2, art. 7, art. 13 alin. 2), fapte ce atrag răspunderea disciplinară conform art. 30 lit. c) din Legea nr. 260/2017.(f.d.a.1-5)

Prin Ordinul nr. 08 din 10 februarie 2023, emis de Președintele Curții de Conturi, *****, s-a constituit Comisia de disciplină a instituției în scopul cercetării abaterilor disciplinare și examinării anchetelor de serviciu.

Componența Comisiei de disciplină include membri permanenți și supleanți, după cum urmează: ***** (Vicepreședinte al Curții de Conturi) în calitate de președinte, membrii-***** (șefă a Aparatului), ***** (consultant principal, Direcția TI și securitate internă), ***** (șefă de direcție, reprezentantă a colectivului) și ***** (consultantă principală, Direcția juridică) ca secretar.

Membrii supleanți: ***** (membru al Curții), ***** (consultantă principală, Direcția juridică) și ***** (șefă a Direcției juridice).

Prin acest ordin, a fost abrogat Ordinul anterior cu privire la instituirea Comisiei de disciplină nr. 57 din 26.10.2020. (f.d.a.27)

Prin Ordinul nr. 55 din 10 august 2023, semnat de Președintele Curții de Conturi, *****, s-au efectuat modificări în componența Comisiei de disciplină (constituită anterior prin Ordinul nr. 08 din 10 februarie 2023). Modificările au vizat actualizarea funcțiilor unor membri și completarea listei membrilor supleanți, în baza Notei de serviciu din 9 și 10 august 2023.

Astfel, s-au ajustat denumirile funcțiilor pentru doi membri permanenți: ***** a fost reconfirmat din postura de consultant principal în cadrul Direcției resurse umane, instruire și documentare, iar ***** ca șefă interimară a Direcției generale de audit III (Bugetele UAT și sectorul corporativ). Totodată, lista membrilor supleanți a fost reconfigurată, fiind compusă din ***** (membru al Curții), ***** (șefă Direcție juridică), ***** (șefă Secție relații externe și comunicare) și ***** (șefă Serviciu lucrările Curții). (f.d.a.28)

În cadrul ședinței Comisiei de disciplină a Curții de Conturi a Republicii Moldova din 31 iulie 2023, consemnată în Procesul-verbal nr. 1, au fost abordate măsurile organizatorice necesare pentru examinarea sesizării depuse de ***** împotriva Tatianei Vozian, privitoare la eventuale acțiuni de hărțuire morală la locul de muncă.

Ședința a fost prezidată de *****, cu participarea membrilor *****, ***** și a secretarei *****, în timp ce ***** a fost absent din cauza concediului de odihnă. Pentru a asigura funcționarea Comisiei, s-a decis în unanimitate suspendarea temporară a mandatului lui ***** pe perioada 31 iulie – 11 august 2023 și suplinirea acestuia cu *****.

În cadrul discuțiilor, președintele Comisiei a propus inițierea anchetei de serviciu, sarcină ce îi revine secretarului Comisiei pentru elaborarea raportului final. Totodată, s-a stabilit ca o copie a sesizării să-i fie transmisă Tatianei Vozian, solicitându-i-se explicații în scris în termen de 5 zile lucrătoare. Membrii au aprobat în unanimitate aceste măsuri, stabilind ca următoarea ședință să aibă loc la data de 4 august 2023, ocazie cu care ambele părți implicate vor fi invitate pentru audieri. (f.d.a.6-7)

Prin solicitarea recepționată de Tatiana Vozian la data de 31 iulie 2023, ora 13:09, s-a solicitat prezentarea explicațiilor în scris până la data de 04.08.2023 la subiectul examinat, în legătură cu examinarea sesizării dnei ***** (nr. I-112-23 din 26.07.2023), în temeiul art. 59 alin. (6) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. (f.d.a.9)

La ședința Comisiei de disciplină din 7 august 2023, prezidată de *****, s-a examinat sesizarea depusă de Tatiana Caraman împotriva Tatianei Vozian. Tatiana Vozian s-a prezentat însoțită de avocata sa, Doina Ioana Străisteanu.

În debutul audierilor, avocata a solicitat recuzarea *****, invocând un conflict de interese direct, existența unor proceduri contravenționale și administrative pe rol legate de protecția datelor cu caracter personal, precum și o atitudine lipsită de imparțialitate față de clienta sa. Totodată, s-a adus la cunoștință faptul că Tatiana Vozian a intrat în concediu de odihnă.

În urma discuțiilor și a cadrului legal invocat de membrii comisiei, ***** a depus o declarație de abținere (f.d.a.20). Comisia a votat în unanimitate acceptarea declarației de abținere, suspendarea mandatului ***** în cadrul comisiei și suspendarea întregii proceduri disciplinare pe perioada concediului de odihnă al Tatianei Vozian (7–20 august 2023).

S-a stabilit ca următoarea ședință a Comisiei de disciplină să aibă loc pe data de 22 august 2023. (f.d.a.17-19)

Prin cererea adresată Președintelui Comisiei de disciplină, *****, la data de 21 august 2023 (înregistrată cu nr. I-130-23), Tatiana Vozian a solicitat amânarea

ședinței Comisiei planificată pentru data de 22 august 2023 și reprogramarea acesteia pentru 24 august 2023.

Demersul a fost motivat de indisponibilitatea avocatei sale, Doina Ioana Străisteanu, Tatiana Vozian precizând că nu se poate prezenta în lipsa apărătorului său pentru a-și exercita dreptul la apărare. Totodată, petiționara a solicitat să fie informată despre decizia luată prin intermediul adresei de e-mail. (f.d.a.31)

Răspunzând cererii nr. I-130-23 din 21 august 2023 prin care Tatiana Vozian a solicitat amânarea ședinței Comisiei de disciplină pentru data de 24 august din cauza indisponibilității avocatei sale, conducerea Comisiei i-a transmis o înștiințare oficială. În acest răspuns (înregistrat sub nr. I-133-23 la data de 21.08.2023), i se aduce la cunoștință că o decizie privind amânarea este de competența exclusivă a Comisiei de disciplină a Curții de Conturi.

Prin urmare, Tatianei Vozian i s-a cerut să se prezinte a doua zi la ședință, conform citației recepționate anterior, pentru a afla în mod direct rezultatul examinării cererii sale. Totodată, Comisia i-a solicitat din nou să prezinte explicațiile scrise cerute anterior, pe care le-a ignorat până la acel moment. (f.d.a.32)

La ședința Comisiei de disciplină din 22 august 2023, prezidată de *****, s-a decis substituirea ***** (al cărei mandat era suspendat) cu membrul supleant *****.

În continuare, s-a dezbătut cererea Tatianei Vozian de amânare a ședinței pe motiv că avocata sa nu era disponibilă. În timpul unei convorbiri telefonice transmise pe difuzor în cadrul ședinței, ***** i-a solicitat Tatianei Vozian să coboare în birou, însă aceasta a refuzat prezența fizică, declarând că dorește să comunice doar în scris și exclusiv în prezența avocatei. Refuzul a fost consemnat într-un proces-verbal de constatare asistat de un martor (*****). Membri comisiei au considerat cererea de amânare neîntemeiată și neînsoțită de probe, votând în unanimitate respingerea acesteia.

Procedându-se la audierea *****, aceasta a descris atitudinea Tatianei Vozian drept ostilă, sistemică și motivată de invidie sau conflicte anterioare. ***** a menționat că presiunea continuă i-a afectat grav sănătatea, fiind necesar un tratament neurologic îndelungat. Totodată, s-a arătat sceptică privind posibilitatea unei reconcilieri amiabile. În cadrul discuțiilor, ***** a clarificat și un alt aspect sesizat, precizând că acuzațiile formulate anterior de Tatiana Vozian privind un presupus conflict de interese / relație de cumătrie între ***** și o subordonată au fost verificate de Autoritatea Națională de Integritate (ANI) și nu s-au adeverit.

La final, Comisia a decis în unanimitate înlocuirea mandatului suspendat al ***** cu *****, respingerea cererii de amânare formulate de Tatiana Vozian, solicitarea documentelor relevante de la ***** și constatarea neprezentării

explicațiilor scrise solicitate de la Tatiana Vozian încă din 31 iulie 2023. (f.d.a.35-41)

Procesul-verbal din 22 august 2023 consemnează în mod oficial refuzul Tatianei Vozian de a se prezenta la ședința Comisiei de disciplină din aceeași dată, desfășurată în biroul nr. 209 din sediul Curții de Conturi.

Documentul a fost întocmit în temeiul pct. 38^2 din Regulamentul comisiei de disciplină (aprobat prin HG nr. 201/2009) și este semnat de ***** (membru al Comisiei) și ***** (șef al Serviciului logistică și administrare, în calitate de martor). Refuzul a fost exprimat de Tatiana Vozian în cadrul convorbirii telefonice purtate cu *****, descifrarea acestei discuții fiind atașată la procesul-verbal. (f.d.a.42-43)

Prin Nota suplimentară adresată conducerii și membrilor Comisiei de disciplină la data de 22.08.2023 (înregistrată cu nr. I-135-23), ***** a anexat documente confirmative menționate în sesizarea sa inițială, după cum urmează: Copia fișelor de evaluare pe anii 2020–2022; Copia fișei de evaluare pe sem. I 2023; Copia Notei explicative a dnei Tatiana Vozian, șefă a DG MPR (nr. I-16-23 din 04.03.2023) „Cu privire la Notele informative nr. I-08-23 din 07.02.2023 și nr. I-09-23 din 17.02.2023”; Copia Notei explicative din 16.03.2023 asupra notei doamnei Tatiana Vozian din 14.03.2023; Copia Notei explicative a dnei T. Vozian I-17-23 din 16.03.2023 cu privire la dna M. Cernega; Copia Scrisorii CNA nr. 02/24-6904 din 02.05.2023; Copia Cererii din adresate Comisiei de disciplină din 27.04.2023; Copia Cererii prealabile de chemare în instanța de judecată din 26.04.2023; Copia răspunsului din 28.04.2023 la Cererea prealabilă a dnei T. Vozian; Copia Cererii de chemare în judecată privind apărarea reputației profesionale în temeiul Legii nr. 64 privind libertatea de exprimare din 10.05.2023; Copia Cererii de completare a cerințelor din cererea de chemare în judecată (cu asigurarea acțiunii) în temeiul art. 60 ali. (2^1) Codul de procedură civilă; Copia citației Judecătoriei Chișinău; Extrasul privind ședința Parlamentului Republicii Moldova din 03.03.2023. (f.d.a.41-98)

Prin Nota nr. 02-P din 23 august 2023, *****, consultant principal în cadrul DRUID și membru al Comisiei de disciplină, a dat curs deciziei protocolare stabilite în cadrul ședinței din ziua precedentă (procesul-verbal nr. 3 din 22.08.2023).

În scopul clarificării aspectelor semnalate de Tatiana Vozian referitoare la relațiile de muncă dintre ***** (șefa Direcției planificare, monitorizare și raportare) și ***** (auditoare publică principală, aflată în subordinea sa directă), ***** a înaintat conducerii și membrilor Comisiei dosarul de documente relevante.

La notă a fost anexat demersul depus de Tatiana Vozian (nr. I-95-23 din 29.06.2023), scrisoarea Autorității Naționale de Integritate nr. 07/4665 din

17.07.2023, precum și răspunsul persoanei responsabile transmis ulterior T.Vozian nr. I-110-23 din 24.07.2023. (f.d.a.99)

Astfel, prin demersul nr. I-95-23 din 29 iunie 2023, adresat Președintelui Curții de Conturi, *****, Tatiana Vozian a sesizat conducerea instituției cu privire la nerespectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor de către Tatiana Caraman, șefa Direcției sinteză și raportare.

În motivarea demersului, Tatiana Vozian a semnalat că Tatiana Caraman o are în subordonare directă pe *****, auditoare publică principală, menționând că între cele două există o relație de afinitate (fiind cumetre). Autoarea a susținut că Tatiana Caraman a semnat cu bună știință multiple acte favorabile în adresa subordonatei sale — printre care acordarea sporului lunar pentru intensitatea muncii, plăți de stimulare, ore suplimentare și evaluarea performanțelor profesionale.

Tatiana Vozian a subliniat că prin aceste acțiuni au fost încălcate prevederile art. 26 din Legea nr. 158/2008 privind restricțiile în ierarhia funcției publice, precum și normele Legii nr. 133/2016 și ale Codului etic al Curții de Conturi, deoarece Tatiana Caraman nu a declarat conflictul de interese, nu s-a abținut și nu a acționat pentru încetarea raporturilor ierarhice necorespunzătoare. În final, a solicitat examinarea cazului în termen legal și informarea sa cu privire la măsurile adoptate de conducerea Curții de Conturi. (f.d.a.100)

Prin răspunsul Autorității Naționale de Integritate nr. 07/4665 din 17 iulie 2023 (înregistrat la Curtea de Conturi sub nr. 608-23 la data de 19.07.2023), semnat de Președintele ANI, *****, s-a menționat că instituția a emis o opinie consultativă ca urmare a solicitării adresate de ***** privitoare la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese și al restricțiilor în cazul raporturilor de subordonare dintre două cumetre.

În analiză s-a precizat că, potrivit art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese apare atunci când sunt vizate persoane apropiate, iar cadrul legal (art. 2 din aceeași lege) definește persoana apropiată ca fiind soțul/soția, copilul, concubinul/concubina, persoanele aflate la întreținere, precum și rudele prin sânge, adopție sau afinitate (părinți, frați, cumnați, socri etc.). Astfel, s-a subliniat că persoanele asociate prin ritualuri religioase (fin, naș, cumătru) nu sunt considerate persoane apropiate în sensul Legii nr. 133/2016, iar o eventuală situație de conflict de interese decade.

De asemenea, s-a arătat că art. 26 alin. (1) din Legea nr. 158/2008 privind funcția publică interzice subordonarea nemijlocită doar în cazul rudelor directe sau prin afinitate strict determinate (părinți, frați, copii, soți). Prin urmare, Autoritatea a conchis că relațiile de subordonare dintre două cumetre nu încalcă regimul juridic al restricțiilor prevăzut de lege.

În final, s-a menționat că acest răspuns are un caracter informativ-consultativ, o eventuală încălcare putând fi constatată oficial doar în urma unui control de specialitate desfășurat de un inspector de integritate. (f.d.a. 101-102)

Prin răspunsul oficial adresat Tatianei Vozian la 24 iulie 2023 (înregistrat cu nr. I-110-23) și semnat de *****, s-au comunicat concluziile examinării demersului său privitor la pretinsele încălcări comise de *****:

- Invocarea neîntemeiată a conflictului de interese, acuzațiile privind nerespectarea regimului juridic al conflictelor de interese au fost calificate drept nefondate, deoarece noțiunea de „cumătră" nu se încadrează în categoria persoanelor apropiate definite de Legea nr. 133/2016 și de ghidurile de specialitate.

- s-a stabilit că Tatiana Vozian nu poate fi recunoscută drept avertizor de integritate în condițiile Legii nr. 122/2018, întrucât sesizarea sa nu conținea informații despre o practică ilegală sau o prejudiciere reală.

- Concluziile au fost susținute de opinia Autorității Naționale de Integritate, care a confirmat că relațiile de subordonare dintre două cumetre nu încalcă restricțiile privind funcția publică prevăzute de Legea nr. 158/2008.

- Verificarea documentelor privind sporul lunar pentru intensitatea muncii, stimulările și orele suplimentare acordate ***** a arătat că acestea au fost întocmite conform legii. S-a precizat că demersurile au fost susținute și prin contrasemnătura șefului Direcției generale, ***** (funcție deținută anterior de Tatiana Vozian), iar ordinele finale au fost contrasemnate de conducerea Aparatului și a Direcției juridice, demonstrând că decizia nu a aparținut exclusiv Tatianei Caraman. (f.d.a.103-104)

Prin cererea adresată Președintelui Comisiei de disciplină a Curții de Conturi, ***** (cu copie către secretara Comisiei, *****), înregistrată la data de 22 august 2023 sub nr. I-134-23, Tatiana Vozian, șefa Direcției dezvoltare instituțională și metodologie, a solicitat să îi fie expediată prin e-mail decizia privind amânarea ședinței Comisiei de disciplină din 22.08.2023 pentru data de 24.08.2023.

Totodată, petiționara a cerut să îi fie explicat în ce constă presupusa abatere disciplinară pentru care se află la Comisia de disciplină, menționând că plângerea copia căreia a primit-o este ridicolă. (f.d.a.105)

Prin răspunsul oficial înregistrat sub nr. I-137-23 la data de 23 august 2023, semnat de Președintele Comisiei de disciplină, *****, și Secretara *****, i s-au comunicat Tatianei Vozian clarificările referitoare la cererea sa nr. I-134-23 din 22.08.2023: Se amintește că, la 21.08.2023, Președintele Comisiei a recepționat solicitarea acesteia (nr. I-130-23) privind amânarea ședinței din 22.08.2023 pentru data de 24.08.2023, motivată de lipsa avocatei sale, Doina Ioana Străisteanu. În aceeași zi (21.08.2023, ora 16:40), Comisia i-a remis un răspuns prin care i-a explicat că amânarea este de competența exclusivă a organului colegial (Comisia), nu a Președintelui sau Secretarului. Deoarece cererea nu conținea un argument

justificativ real, i s-a cerut să se prezinte la ședință pentru a afla decizia și pentru a aduce explicațiile scrise solicitate încă din 04.08.2023 (cu termen amânat pentru 07.08.2023), dar neprezentate până în prezent.

Astfel, i s-a comunicat reclamantei/apelante că, în cadrul ședinței din 22.08.2023 (ora 10:00), desfășurată în componența a 5 membri (*****, *****, *****, ***** și *****), Comisia a examinat cererea de amânare. Deși a fost invitată telefonic de ***** pentru a clarifica neprezentarea avocatei, Tatiana Vozian a refuzat categoric participarea. Prin urmare, Comisia a decis în unanimitate respingerea cererii de amânare ca fiind neîntemeiată. (f.d.a.106)

Prin cererea adresată Președintelui Comisiei de disciplină, *****, înregistrată la data de 24 august 2023 sub nr. I-139-23, Tatiana Vozian solicită repetat și exhaustiv clarificarea faptei concrete pentru care este cercetată disciplinar în urma sesizării depuse de *****.

Aceasta contestă constatările Comisiei din răspunsul nr. I-137-23 din 23.08.2023, susținând că afirmația privind refuzul său categoric de a se prezenta la ședință sau ignorarea solicitărilor de a oferi explicații este neadevărată și distorsionează faptele. Pentru a susține această poziție, autoarea detaliază istoricul procedural al cazului, și anume: La 02.08.2023 a fost citată pentru ședința din 04.08.2023, însă ulterior, prin e-mailul din 03.08.2023, Comisia a amânat ședința pentru data de 07.08.2023. Deși din 07.08.2023 se afla în concediu anual de odihnă, s-a prezentat la ședință împreună cu avocata sa. În cadrul acestei ședințe, apărarea a ridicat chestiuni de procedură și a invocat un conflict de interese referitor la membra Comisiei, *****, solicitând recuzarea acesteia. În urma discuțiilor contradictorii privind procedurile administrative și contravenționale aflate în derulare, Comisia a decis suspendarea procedurii până la o dată ulterioară. La 14.08.2023 a fost informată că ***** a depus o cerere de abținere, iar la 18.08.2023 a primit citația pentru ședința din 22.08.2023. Fiind prima zi de lucru după concediu, la 21.08.2023 Tatiana Vozian a solicitat amânarea ședinței pentru 24.08.2023 pe motiv de indisponibilitate a avocatei sale, cerând să fie informată despre decizie prin e-mail. Autoarea subliniază că organul colegial a dat dovadă de rea-credință susținând că nu a prezentat un motiv „real” de amânare și consideră nefondată pretinsa obligativitate de a se prezenta fizic doar pentru a afla decizia asupra amânării. În finalul cererii, Tatiana Vozian își reiterează disponibilitatea de a coopera și de a furniza explicații relevante imediat ce Comisia îi va comunica în mod clar și explicit obiectul exact al învinuirii disciplinare, solicitând transmiterea răspunsului la adresele sale de e-mail. (f.d.a.108-113)

Prin răspunsul oficial înregistrat nr. I-140-23 din 28 august 2023, semnat de Președintele Comisiei de disciplină, *****, i se comunică Tatianei Vozian clarificările privind cererea sa nr. I-139-23 din 24.08.2023:

Comisia subliniază că își desfășoară activitatea în baza Legii nr. 158/2008, Legii nr. 260/2017, codurilor etice și regulamentelor interne. Se precizează exhaustiv că atribuțiile Comisiei se rezumă la asigurarea cercetării faptelor, examinarea raportului anchetei, audierea părților, propunerea sancțiunilor sau clasarea cauzei, semnarea proceselor-verbale și constatarea modificărilor în componența sa.

Prin raportare la cadrul normativ, Comisia explică faptul că nu are dreptul direct de a face comentarii, interpretări, de a exprima opinii sau de a oferi răspunsuri în scris asupra situației cercetate la solicitarea angajatului, deoarece orice astfel de acțiune ar constitui o expunere de opinie anticipată asupra faptei înainte de soluționarea cauzei.

Se reamintește că Tatianei Vozian i-a fost adusă la cunoștință sesizarea depusă de Tatiana Caraman. Totodată, se explică faptul că toate neconcordanțele și precizările se soluționează în cadrul procedurii de audiere din ședințe, unde membrii pun întrebări și solicită probe. Refuzul angajatului de a se prezenta limitează posibilitatea Comisiei de a realiza aceste acțiuni.

Comisia își exprimă regretul că, deși i s-au oferit toate informațiile, timpul și posibilitatea de a depune explicații scrise sau de a fi audiată, Tatiana Vozian nu și-a valorificat dreptul la apărare și nu a prezentat explicațiile de rigoare referitoare la obiectul procedurii. (f.d.a.114-115)

În temeiul Raportului anchetei de serviciu privind procedura disciplinară desfășurată la Curtea de Conturi împotriva Tatianei Vozian, în urma sesizării depuse de Tatiana Caraman, Comisia de disciplină a stabilit următoarele concluzii și măsuri:

- Faptele reclamate în sesizare au fost confirmate ca fiind reale, stabilindu-se cu certitudine vinovăția integrală a Tatianei Vozian.

- S-a constatat un comportament ostil, ne-etic și disprețuitor din partea Tatianei Vozian față de Tatiana Caraman pe o perioadă îndelungată, afectându-i climatul de muncă, abilitățile profesionale și sănătatea (necesitând intervenții medicale).

- Acțiunile au fost săvârșite cu intenție, premeditare și rea-credință, având un scop ascuns, posibil de răzbunare.

- Tatiana Vozian avea deja o sancțiune disciplinară nestinsă („mustrare aspră" din 10.04.2023). Instruirile privind conduita și sancțiunile anterioare nu și-au atins scopul, aceasta continuând comportamentul înjositor.

- Faptele comise constituie abateri disciplinare grave ce au adus atingere imaginii și autorității Curții de Conturi prin furnizarea de informații false.

În temeiul art. 57 lit. h) și art. 58 lit. g) din Legea nr. 158/2008, Comisia a propus destituirea Tatianei Vozian din funcția publică deținută (șefă a Direcției dezvoltare instituțională și metodologie).

- S-a propus conducerii aplicarea de măsuri pentru asigurarea unui climat psihosocial favorabil, iar Tatianei Caraman i se aduce la cunoștință că se poate adresa Consiliului pentru egalitate pentru faptele de hărțuire (art. 70² Cod contravențional). (f.d.a.117-129)

Procesul-verbal din 01 septembrie 2023, întocmit de ***** (șef-adjunct Direcția tehnologii informaționale) și ***** (secretara Comisiei de disciplină), atestă procedura de transmitere a citației și a raportului de anchetă către Tatiana Vozian.

Citația și raportul anchetei de serviciu i-au fost expediate Tatianei Vozian pe e-mailul de serviciu (t_vozian@ccrm.md) la data de 30.08.2023 (ora 11:24), iar expedierea a fost repetată pe 31.08.2023 (ora 08:42) și pe 01.09.2023 (ora 09:41). În data de 01.09.2023, la ora 09:51, s-a confirmat tehnic faptul că documentele livrate au fost deschise de către Tatiana Vozian pentru citire. Prin citația transmisă, Tatiana Vozian a fost invitată la ședința Comisiei de disciplină din 04.09.2023, ora 10:00 (biroul 209), pentru audieri în legătură cu examinarea raportului anchetei de serviciu. (f.d.a.136)

Prin cererea depusă de Tatiana Vozian la data de 28.08.2023 (înregistrată sub nr. I-141-23), adresată Președintelui Comisiei de disciplină, *****, autoarea insistă pentru a treia oară ca Comisia de disciplină să îi explice în mod concret în ce constă presupusa abatere disciplinară examinată, ca reacție la răspunsul Comisiei (nr. I-140-23 din 28.08.2023) prin care i s-a comunicat că instituția nu are atribuții de a oferi comentarii sau interpretări în scris.

Autoarea argumentează că, din moment ce Comisia a inițiat procedura și a examinat sesizarea depusă de *****, aceasta ar trebui să fi înțeles și acceptat faptele descrise. Ea acuză Comisia de refuzul nejustificat de a-i clarifica acuzațiile, deși îi solicită explicații scrise de rigoare.

Tatiana Vozian susține că i-a fost limitat intenționat și părtinitor dreptul de a prezenta explicații, argumente și probe. Ea califică sesizarea doamnei Caraman drept „ridicolă” și consideră că sarcina probei îi revine autoarei sesizării.

Tatiana Vozian solicită să se consemneze că nu a refuzat prezentarea la ședințe (depunând cereri pentru respectarea dreptului la apărare) și că rămâne deschisă cooperării cu Comisia de îndată ce primește clarificările solicitate. (f.d.a.137-138)

Comisia de disciplină a Curții de Conturi, prin răspunsul semnat de Președintele ***** (înregistrat sub nr. I-142-23 din 01.09.2023), îi comunică Tatianei Vozian examinarea cererii sale nr. I-141-23 din 28.08.2023: În conformitate cu pct. 30 și 32 din Regulamentul Comisiei de disciplină (aprobat prin HCCRM nr. 8/2017), Președintele a transmis sesizarea secretarului pentru acțiunile procedurale, iar în prima ședință s-a propus efectuarea anchetei de serviciu și întocmirea raportului de către secretar; Au fost realizate examinarea sesizării, transmiterea unei copii către Tatiana Vozian pentru explicații scrise,

solicitarea documentelor relevante, invitarea părților la audieri, verificarea probelor și analiza corespondenței inițiate de aceasta, toate fiind consemnate în procese-verbale. Comisia subliniază că a întreprins toate măsurile legale: i-a pus la dispoziție o copie a sesizării cu un termen de 5 zile lucrătoare pentru explicații, a suspendat procedura la solicitarea sa pe durata concediului și a invitat-o la audieri, pe care aceasta le-a evitat nemotivat.

Se precizează că ancheta de serviciu este finalizată, iar raportul elaborat pe baza probelor existente i-a fost deja transmis la data de 30.08.2023. În concluzie, Comisia menționează că, în raport cu toate răspunsurile oferite anterior, abordarea Tatianei Vozian de „a nu înțelege ceea ce este descris în sesizare" nu este oportună. (f.d.a.139)

Prin cererea de recuzare depusă de Tatiana Vozian la data de 04.09.2023 (ora 10:00), adresată Președintelui Comisiei de disciplină, *****, aceasta a solicitat recuzarea lui ***** din calitatea de membru al Comisiei de disciplină.

Ca motiv a indicat că, ***** a fost până la 01.07.2023 subordonatul lui *****, despre care autoarea susține că ar fi amantul *****, considerând că acesta este inclus în Comisie pentru a vota împotriva sa. Se invocă existența unui conflict de interese între ***** și *****, precum și existența unor indicii că acesta i-ar fi divulgat identitatea Tatianei Vozian, nesocotind confidențialitatea datelor din procedura de avertizare a aspectelor de integritate. (f.d.a.142)

Procesul-verbal nr. 4 din 04 septembrie 2023 al ședinței Comisiei de disciplină a Curții de Conturi a Republicii Moldova consemnează examinarea cererii de recuzare a membrului Comisiei, *****, depusă de Tatiana Vozian.

După cum rezultă din procesul verbal, ***** a declarat că are doar relații profesionale, colegiale cu ***** și *****, nu se află în conflict de interese sau legături de rudenie/cumetrism și a respins ferm acuzația de divulgare a identității sau a datelor confidențiale.

***** a menționat că nu este în conflict de interese și că presupunerea privind autorul sesizării a fost o deducție proprie, bazată pe situațiile anterioare, fără a fi informată de *****.

Tatiana Vozian a afirmat că își întemeiază cererea pe propria convingere și pe circumstanțele de fapt, menționând că nu este obligată să prezinte probe suplimentare.

Urmare a examinării recuzării Comisia a reținut că, afirmațiile privind legăturile personale dintre angajați se bazează exclusiv pe declarații verbale și convingeri personale, fără a fi susținute de probe. Viața privată și relațiile personale nu fac obiectul anchetelor de serviciu ale Comisiei.

Astfel, în urma verificării circuitului documentelor și audierii părților, nu s-au identificat abateri de la procedura de păstrare a confidențialității și nici dovezi că

***** a divulgat date confidențiale, respectiv s-a votat în unanimitate (4 voturi „pro”) respingerea cererii de recuzare ca fiind neîntemeiată. (f.d.a.143-147)

Prin răspunsul oficial nr. I-150-23 din 06.09.2023, semnat de Președintele Comisiei de disciplină, *****, i s-a adus la cunoștință Tatianei Vozian despre respingerea cererii sale de recuzare a membrului Comisiei, *****. (f.d.a.148)

Prin cererea de recuzare depusă de Tatiana Vozian la data de 04.09.2023 (înregistrată sub nr. I-144-23/2, ora 16:37), adresată Președintelui Comisiei de disciplină, *****, Tatiana Vozian, a solicitat recuzarea Anei Saichin din funcția de secretară a Comisiei de disciplină.

În motivarea acesteia a indicat că, ***** a fost inclusă în Comisie pentru a vota împotriva sa.

Se menționează că toți angajații Direcției juridice pot confirma legătura strânsă de prietenie dintre ***** și ***** (șefa Aparatului), a cărei recuzare din Comisie a fost cerută la 07.08.2023. Întrucât ***** și-a recunoscut incompatibilitatea din cauza a 2 proceduri (administrativă și contravențională) privind încălcarea confidențialității datelor cu caracter personal ale Tatianei Vozian, autoarea consideră că ***** își va folosi dreptul de vot pentru a se răzbuna în favoarea prietenei sale. (f.d.a.149)

Procesul-verbal nr. 5 din 04 septembrie 2023 al ședinței Comisiei de disciplină a Curții de Conturi a Republicii Moldova consemnează examinarea cererii de recuzare a secretarei Comisiei, *****, depusă de Tatiana Vozian.

Potrivit Procesului-verbal, ***** a pus la îndoială argumentul prieteniei, subliniind că ***** este șefa Aparatului și comunică instituțional cu toți angajații.

***** a declarat că activează din 2012 în Curte și întreține doar relații colegiale cu toți colegii. A infirmat categoric legăturile de prietenie strânsă, cumătrism sau rudenie cu ***** și a infirmat afirmația că ar fi fost invitată sau că ar fi participat la ziua de naștere a acesteia.

Tatiana Vozian a afirmat că are suficiente indicii că decizia Anei Saichin poate fi influențată și că aceasta va vota împotriva sa.

Comisia a constatat că, Tatiana Vozian nu a prezentat detalii concrete sau probe care să confirme legătura de prietenie strânsă ori participarea Anei Saichin la evenimente private cu *****. În lipsa dovezilor justificative, membrii Comisiei au propus respingerea cererii de recuzare.

S-a votat în unanimitate (4 voturi „pro”) respingerea cererii de recuzare ca fiind neîntemeiată. (f.d.a.150-151)

Prin cererea de recuzare depusă de Tatiana Vozian la data de 04.09.2023 (înregistrată sub nr. I-144-23/1, ora 16:37), adresată Președintelui Comisiei de disciplină, *****, prima a solicitat recuzarea lui ***** din funcția de președinte al Comisiei de disciplină. Autoarea susține că ***** a fost membru PD ca și *****,

cu care se află într-o procedură civilă, acționând la indicația acestuia pentru a vota împotriva sa.

A menționat că, ***** a semnat și recomandat aplicarea sancțiunii „mustrare aspră”, ordin contestat în contencios administrativ, motiv pentru care acesta ar încerca să se răzbune și să influențeze membrii Comisiei.

Deasemenea menționează că a depus o plângere la CNA privind traficul de influență exercitat de ***** și *****, fapt care i-ar oferi președintelui Comisiei motive suplimentare de răzbunare.

La fel, se reproșează că s-a expus anterior finalizării anchetei de serviciu susținând că este vinovată, influențând decizia membrilor și manifestând o lipsă de profesionalism. (f.d.a.153)

Procesul-verbal nr. 6 din 04 septembrie 2023 al ședinței Comisiei de disciplină a Curții de Conturi a Republicii Moldova consemnează examinarea cererii de recuzare a președintelui Comisiei, *****, cerere depusă de Tatiana Vozian.

Potrivit procesului verbal menționat, ***** a infirmat apartenența la vreun partid politic și a precizat că nu are cunoștință despre nicio sesizare adresată CNA pe numele său. Privind sancționarea anterior aplicată, a menționat că a acționat în limita atribuțiilor, semnând în baza convingerilor intime.

***** a clarificat că aplicarea sancțiunii anterioare a reprezentat o decizie colectivă a Comisiei, nu doar a președintelui.

Tatiana Vozian a susținut că președintele a insistat pe o sancțiune mai dură deși cunoștea principiul proporționalității, însă nu a furnizat detalii concrete sau dovezi suplimentare legate de plângerea CNA.

Examinând cererea, Comisia a constata că, argumentul privind calitatea de membru PD a fost negat explicit și nu s-a confirmat.

Iar, semnarea propunerilor de sancționare derivă din atribuțiile de serviciu ale președintelui Comisiei, decizia fiind una colectivă și unanimă.

În lipsa unei decizii din partea organelor de drept, acuzațiile reprezintă declarații nefondate.

Faptul că un act individual de sancționare este atacat în instanță nu constituie un argument de neimparțialitate pentru proceduri distincte.

Astfel s-a votat în unanimitate (4 voturi „pro”) respingerea cererii de recuzare ca fiind neîntemeiată. (f.d.a.154-157)

Procesul-verbal nr. 7 din 04 septembrie 2023 al ședinței Comisiei de disciplină a Curții de Conturi a Republicii Moldova consemnează examinarea Raportului anchetei de serviciu privind sesizarea ***** (nr. I-112-23 din 26.07.2023) referitoare la comportamentul Tatianei Vozian.

În cadrul ședinței Tatiana Vozian a negat toate acuzațiile, susținând că ancheta este o comanda din partea conducerii instituției (*****) și acuzând membrii

Comisiei de lipsă de obiectivitate din interes material/profesional. De asemenea, i-a reproșat ***** că acționează din invidie personală.

***** a respins posibilitatea unei împăcări pe cale amiabilă, menționând că atitudinea T. Vozian este neschimbată și că își rezervă dreptul de a se adresa în instanță.

Președintele ***** a intervenit pentru a opri atacurile și evaluările la nivel personal, iar ***** s-a interesat de motivul pentru care T. Vozian nu a anunțat anterior conducerea dacă considera că i se cer acțiuni ilegale.

Ca urmare s-a supus la vot propunerea privind aplicarea sancțiunii disciplinare — destituirea din funcția publică. Propunerea a fost votată în unanimitate (5 voturi „pro"). Comisia a decis înaintarea demersului către Președintele CCRM pentru aplicarea sancțiunii propuse (destituirea).

În încheierea documentului, Tatiana Vozian a menționat într-o notă olografă că va prezenta completări separate la procesul-verbal). (f.d.a.160-162)

Prin Nota explicativă depusă de Tatiana Vozian la data de 04.09.2023 (înregistrată sub nr. I-145-23, ora 16:37) și adresată Comisiei de disciplină autoarea neagă pretinse de fapte de „hărțuire, torturare, etc." invocate în sesizarea formulată de ***** (nr. I-112-23 din 26.06.2023). Susține că instanța și Comisia s-au expus deja asupra acelor evenimente consumate, președintele ***** confirmând anterior că nu mai au rost să fie examinate. Solicită Comisiei clarificări exprese privind faptele concrete ce îi sunt imputate ca abateri.

Reclamanta califică sesizarea lui T. Caraman drept „imprudentă, aberantă și neclară". Consideră că procedura este folosită abuziv de Comisie pentru a o destitui ilegal din funcție. Își exprimă lipsa de încredere în Comisie, acuzând membrii că acționează la comanda președintelui Curții de Conturi (*****) și a președintelui Comisiei (*****).

Susține că, ***** a fost evaluată obiectiv cu calificativul „bine" conform procedurilor legale, fără ca aceasta să fi depus contestații.

Afirmă că se încearcă sancționarea sa din interes material/profesional și ca răzbunare pentru că se află în litigiu civil cu *****, a contestat în instanță sancțiunea din aprilie 2023 („mustrare aspră") și a vorbit public despre abuzurile din instituție.

Înregistrarea acestei anchete este văzută ca o reacție la plângerile depuse de T. Vozian la organele de drept (CNA, Procuratură) și la litigiile civile aflate pe rol.

Susține că, Raportul de anchetă este lipsit de probe și realizat exclusiv pentru a elibera funcția de șefă a Direcției DIM în favoarea altei persoane (T. Goriuc). (f.d.a.163-167)

Demersul privind rezultatele anchetei de serviciu adresat Președintelui Curții de Conturi, *****, și semnat de Președintele Comisiei de disciplină, *****

(înregistrat sub nr. I-152-23 din 04.09.2023), sintetizează constatările și propunerea Comisiei.

Astfel, s-a menționat că, faptele de comportament necorespunzător imputate Tatianei Vozian față de subalterna sa, *****, au fost calificate drept veridice și confirmate prin probe.

T. Vozian a manifestat un comportament ostil, ne-etic și disprețuitor, afectând sănătatea și starea psiho-emoțională a subalternei, fiind necesare intervenții medicale. Acțiunile au fost considerate intenționate și motivate de răzbunare. Comisia menționează că T. Vozian avea deja o sancțiune nestinsă („mustrare aspră" din aprilie 2023), iar instruirile privind etica profesională nu au dus la reeducarea acesteia.

Faptele au fost încadrate ca abateri disciplinare grave ce încalcă prevederile Codului Muncii, ale Legii nr. 158/2008 privind funcția publică și ale Codului de conduită al CCRM, aducând atingere și imaginii instituției.

Comisia a propus aplicarea celei mai severe sancțiuni — destituirea Tatianei Vozian din funcția publică de șefă a Direcției dezvoltare instituțională și metodologie (în temeiul art. 57 lit. h) și art. 58 lit. g) din Legea nr. 158/2008). De asemenea se recomandă conducerii Curții de Conturi implementarea unor măsuri pentru asigurarea unui climat psihosocial favorabil și eliminarea conflictelor. (f.d.a.173-174)

Prin Declarația de abținere semnată de Președintele Curții de Conturi, *****, la data de 07.09.2023, ***** declară că se abține de la examinarea demersului Președintelui Comisiei de disciplină (*****) privind sancționarea și semnearea ordinului de sancționare a Tatianei Vozian, pentru a evita un conflict de interese.

***** a menționat că este parte într-un proces civil inițiat împotriva T. Vozian privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, aflat pe rol la Judecătoria Chișinău, sediul Centru. De asemenea a menționat că a depus o plângere la Inspectoratul de Poliție Centru, Chișinău, privind atragerea T. Vozian la răspundere contravențională pentru calomnie (art. 70 Cod contravențional), din cauza răspândirii de informații false și defăimătoare.

Astfel, pentru a exclude orice suspiciune de părtinire, demersul Comisiei de disciplină și materialele aferente sunt transmise spre soluționare lui Eduard Moroșan, în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 69 din 08.12.2020. (f.d.a.175-176)

Potrivit Ordinului nr. 69 din 08.12.2020 emis de Președintele Curții de Conturi, *****, privind acordarea unor împuterniciri: Se acordă dreptul la prima semnătură pe documente contabile, contracte și alte acte justificative întocmite de Direcția finanțe, administrare și logistică următoarelor persoane: ***** (Vicepreședinte al Curții de Conturi); ***** (membru al Curții de Conturi); Eduard Moroșan (membru al Curții de Conturi).

În caz de absență (concediu, deplasare) sau de imposibilitate de a adopta, emite și semna actele instituției, persoanele menționate sunt împuternicite cu dreptul de a adopta, emite și semna actele Curții de Conturi. (f.d.a.177)

Prin Ordinul nr. 79-p din 10.04.2023 emis de Președintele Curții de Conturi, *****, cu privire la aplicarea unei sancțiuni disciplinare, s-a aplicat Tatianei Vozian, șefă a Direcției generale metodologie, planificare și raportare, sancțiunea disciplinară „mustrare aspră”. (f.d.a.178)

Prin Ordinul nr. 263-p din 08.09.2023 privind destituirea din funcția publică, având în vedere faptele sesizate ca abateri disciplinare ale funcționarului public dna Vozian Tatiana, șefa Direcției dezvoltare instituțională și metodologie, raportate de către dna *****, șefa Direcției planificare, monitorizare și raportare prin sesizarea din 26.07.2023, înregistrată cu nr. I-112-23, în care s-a comunicat că dna Vozian Tatiana, șefa Direcției dezvoltare instituțională și metodologie aplică un comportament ne-etic, necorespunzător, ostil și disprețuitor în raport cu dumneaei prin care i-a fost încălcat dreptul la un climat normal la locul de muncă, i-au fost puse în pericol, atât abilitățile profesionale, cât și starea emoțională și sănătatea, și totodată ținând cont de abaterea disciplinară anterioară, pentru care dna Tatiana Vozian a fost sancționată prin Ordinul Președintelui Curții de Conturi nr. 79-p din 10.04.2023, fiindu-i aplicată sancțiune disciplinară sub formă de mustrare aspră pentru comportament necorespunzător, nestinsă la data constatării prezentei abateri disciplinare, Comisia disciplinară, exercitându-și dreptul discreționar, a constatat că sancțiunea disciplinară aplicată anterior nu și-a atins scopul propus, or dna Vozian Tatiana, șefa Direcției dezvoltare instituțională și metodologie, a continuat să manifeste un comportament necorespunzător, afectând atât imaginea și personalitatea dnei *****, șefa Direcției planificare, monitorizare și raportare, generând urmări grave îndreptate să aducă atingere ireversibilă integrității profesionale, personale și sănătății dnei *****.

Drept urmare, Comisia de disciplină a constatat că dna Vozian Tatiana, șefa Direcției dezvoltare instituțională și metodologie a încălcat prevederile art. 9 alin. (2) lit. d¹) și d²) din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003; art. 22 alin. (1) lit. a) și lit. f) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public; art. 4 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 25/2008 privind Codul de conduită a funcționarului public; pct. 6 lit. b) și lit. g), pct. pct. 23, 25, 26 din Codul de conduită a Curții de Conturi, aprobat prin Hotărârea CCRM nr. 19 din 05.04.2019, încălcări care constituie abateri disciplinare cu consecințe grave, fiind expediat conducerii Curții de Conturi demersul cu privire la propunerea de aplicare a sancțiunii disciplinare sub formă de destituire din funcția publică, votată unanim de membrii Comisiei de disciplină.

Urmare a celor enunțate și în temeiul prevederilor conținute la art. 56, art. 57 lit. h), art. 58 lit. g), art. 59 alin. (1), art. 61 lit. c), art. 64 alin. (1) lit. a) și lit. b) din

Legea nr. 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public, art. 13 din Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, Ordinului Președintelui Curții de Conturi nr. 69 din 08.12.2020 cu privire la acordarea unor împuterniciri," s-a ordonat:

„1. Se aplică sancțiunea disciplinară - destituirea din funcția publică a dnei Tatiana VOZIAN, șefa Direcției dezvoltate instituțională și metodologie din cadrul Curții de Conturi, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare care au avut consecințe grave.

2. Se încetează raporturile de muncă prin destituirea din funcția publică a dnei Tatiana VOZIAN, șefa Direcției dezvoltate instituțională și metodologie, începând cu data de 13 septembrie 2023.

Temei: - sesizarea dnei T. Caraman nr. I-112-23 din 26.07.2023;

Demersul Președintelui Comisiei de disciplină nr. I-152-23 din 07.09.2023;

Ordinul nr. 79-p din 10.04.2023 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare;

Ordinul nr. 69 din 08.12.2020 cu privire la acordarea unor împuterniciri;

Declarația Președintelui Curții de Conturi de abținere nr. 2 din 07.09.2023.

3. Direcția resurse umane, instruire și documentare va aduce la cunoștința persoanei nominalizate prezentul Ordin în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii, sub semnătură.

4. Direcția finanțe, administrare și logistică va reține mijloacele financiare achitate în avans pentru 3 zile de concediu de odihnă anual și va efectua calculul retribuirii muncii ce i se cuvin persoanei nominalizate în prezentul Ordin.

5. Se preavizează dna Tatiana Vozian să depună declarația cu privire la avere și interese personale în termen de 30 zile de la data încetării activității, în conformitate cu prevederile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

*6. Prezentul Ordin poate fi contestat în instanța de contencios administrativ (Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, MD-2068, *****, str. Kiev nr.3), conform prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19.07.2018, în termen de 30 de zile din data comunicării, fără respectarea procedurii prealabile."* (f.d.a. 179-180)

Analizînd starea de fapt descisă mai sus în coroborare cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, Completul judiciar reține că, instanța de fond a respins acțiunea reclamantei concluzionînd că ancheta de serviciu a confirmat hărțuirea morală repetată a subalternei Tatiana Caraman, manifestată prin comportament ostil și acuzații false sau nefondate (legate de softul MkInsight, depășirea atribuțiilor, un fals conflict de interese și o evaluare semestrială tendențioasă). A mai reținut instanța de fond că ancheta s-a desfășurat în termenul legal, iar dreptul la apărare al reclamantei a fost respectat prin posibilitatea de a depune explicații și cereri. Sancțiunea a fost proporțională deoarece reclamanta

avea o sancțiune nestinsă („mustrare aspră” din 10.04.2023) pentru fapte similare, demonstrând că nu și-a corectat conduita.

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară potrivit acestui cod, iar prevederile Codului de procedură civilă se aplică suplimentar, în măsura compatibilității lor. Potrivit art. 219 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, instanța cercetează din oficiu starea de fapt în baza tuturor probelor legal admisibile; ea nu poate depăși limitele pretențiilor, însă nu este legată de formularea juridică dată acestora de participanți.

Conform art. 225 din Codul administrativ, controlul judecătoresc privește legalitatea activității administrative, inclusiv respectarea competenței, procedurii, condițiilor materiale, motivării și limitelor dreptului discreționar. În temeiul art. 240 alin. (1) lit. c) din același cod, instanța de apel poate casa integral hotărârea primei instanțe și emite o nouă decizie.

La caz, Completul judiciar specializat va porni de la constatarea faptului că obiectul nemijlocit al controlului îl constituie Ordinul Curții de Conturi nr. 263-p din 8 septembrie 2023, prin care Tatiana Vozian a fost sancționată disciplinar cu destituirea din funcția publică, cu încetarea raporturilor de serviciu începând cu 13 septembrie 2023. Legalitatea ordinului va fi supusă controlului judecătoresc de contencios administrative prin raportare la motivele care existau la data emiterii sale și la materialul procedurii administrative, fără completarea ulterioară a motivării prin argumente care nu au fost supuse evaluării autorității emitente.

Completul judiciar reține că pretenția referitoare la salariul pentru perioada absenței forțate nu are, în prezenta cauză, un obiect autonom de reparare a unui prejudiciu. Ea reprezintă consecința restitutivă solicitată a anulării actului administrativ executat și urmează a fi examinată potrivit art. 224 alin. (2) din Codul administrativ. Calificarea juridică astfel dată nu modifică obiectul pretenției și nu depășește limitele acțiunii, în sensul art. 219 alin. (3) din Codul administrativ.

Acțiunea este admisibilă. Ordinul contestat este un act administrativ individual defavorabil în sensul art. 10 și art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ. Reclamanta revendică vătămarea dreptului de acces la funcția publică și de continuare a raportului de serviciu, iar acțiunea a fost introdusă în termen. Potrivit art. 60 alin. (3) din Legea nr. 158/2008, actul de sancționare disciplinară poate fi contestat direct în instanța de judecată, fără procedură prealabilă.

În fond, art. 56 din Legea nr. 158/2008 stabilește răspunderea funcționarului public pentru încălcarea îndatoririlor de serviciu și a normelor de conduită. Art. 57 lit. h) califică drept abatere disciplinară încălcarea normelor de conduită, iar art. 58 prevede o scară de sancțiuni, între care destituirea din funcția publică. Potrivit art. 59, o sancțiune, cu excepția avertismentului, poate fi aplicată numai după

cercetarea prealabilă și audierea echitabilă a funcționarului, comisia fiind obligată să solicite explicația scrisă și să propună sancțiunea aplicabilă.

Aceste norme se coroborează cu art. 21, 22, 29, 31 și 118 din Codul administrativ. Autoritatea trebuie să stabilească din oficiu faptele relevante, să cerceteze atât circumstanțele defavorabile, cât și pe cele favorabile persoanei, să motiveze actul și să demonstreze că măsura aleasă este potrivită, necesară și rezonabilă. În cazul destituirii, cerințele sunt cu atât mai stricte cu cât aceasta reprezintă sancțiunea care stinge raportul de serviciu.

Materialele dosarului administrative atestă că procedura a pornit de la sesizarea Tatianei Caraman nr. I-112-23 din 26 iulie 2023. Raportul anchetei a reținut, în termeni generali, un comportament ostil, neetic și disprețuitor, pretinsa furnizare de informații false, afectarea climatului de muncă și a sănătății autoarei sesizării, precum și existența unei sancțiuni anterioare. Ordinul nr. 263-p a preluat calificarea juridică și propunerea de destituire, indicând drept temei sesizarea, demersul președintelui comisiei, Ordinul nr. 79-p din 10 aprilie 2023 și declarația de abținere a președintelui Curții de Conturi.

Completul judiciar specializat nu poate valida această concluzie globală fără a verifica separat fiecare conduită imputată, proba care o confirmă, norma pretins încălcată, forma vinovăției, consecința concretă și legătura cauzală. Alăturarea mai multor episoade eterogene nu suplinește demonstrarea elementelor constitutive ale abaterii disciplinare.

Din analiza integrată a materialelor cauzei, a actelor administrative emise și a cadrului legal aplicabil, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că concluziile primei instanțe în vederea constatării legalității Ordinului de sancționare nr. 63-p din 08.09.2023 sunt neîntemeiate.

În speță, instanța de apel atestă că, pe parcursul derulării procedurii administrative, apelantei i-a fost încălcat dreptul la apărare.

Din analiza detaliată a procesului-verbal prin care Comisia de disciplină a respins cererea de amânare a ședinței din 22 august 2023, rezultă o serie de nereguli procedurale și de fond grave, care încalcă liberul acces la justiție, dreptul la apărare și principiile fundamentale ale procedurii administrative.

Astfel, Completul judiciar subliniază că, respingerea solicitării de amânare pe motivul indisponibilității temporare a avocatului ales lipsește de efect practic garanția prevăzută de art. 59 alin. (3) din Legea nr. 158/2008 și HG nr. 201/2009. Dreptul de a fi asistat de un apărător nu este un simplu formalism, ci un drept de garanție împotriva arbitrarului.

Solicitarea de amânare viza un termen scurt și rezonabil (doar 2 zile, până la 24 august 2023), care nu punea în pericol respectarea termenului general al anchetei

de serviciu. Iar respingerea unei astfel de cereri vădește o graba nejustificată și o lipsă de flexibilitate procedurală.

Instanța de apel reține că, convocarea sau audierea ad-hoc prin telefon/difuzor nu este reglementată de HG nr. 201/2009 și nici de normele de procedură administrativă pentru o ședință a Comisiei de disciplină. Această modalitate compromite confidențialitatea, solemnitatea și caracterul nemijlocit al audierii.

Comunicarea din 21 august 2023 prin care i se cerea funcționarului să se prezinte fizic doar pentru „a afla rezultatul cererii de amânare" constituie o metodă indirectă de constrângere pentru derularea audierii în lipsa apărătorului, deturnând scopul garanțiilor procedurale.

Iar redactarea unui proces-verbal de constatare a „refuzului de prezentare" la o ședință ale cărei condiții de desfășurare încălcau dreptul la apărare reprezintă o încercare de a construi formal o aparentă vinovăție procedurală a funcționarului public.

Comisia a catalogat demersurile de amânare drept „evitări nemotivate", ignorând argumentele juridice explicite invocate de funcționar (asistența de către avocat, cererile de clarificare a obiectului acuzațiilor).

Atitudinea Comisiei de disciplină din data de 22 august 2023 denotă o viciere procedurală majoră, transformând ancheta de serviciu dintr-o cercetare obiectivă într-o procedură formală de sancționare.

Cu referire la sesizarea depusă, Completul judiciar reține că, ***** a susținut că acordarea calificativului „bine" (în loc de „foarte bine") de către Tatiana Vozian (în calitate de evaluator) a reprezentat un act intenționat de răzbunare, presiune psihologică și hărțuire morală la locul de muncă.

În acest context, instanța de apel remarcă că, constatarea autorității publice și preluarea ei necritică de către instanța de fond — potrivit căreia acordarea calificativului „bine" subalternei ***** ar constitui un act de „răzbunare" sau „hărțuire morală" — este vădit neîntemeiată, fiind bazată pe o eroare de apreciere a faptelor și pe o aplicare greșită a cadrului normativ.

Or, exercitarea atribuțiilor de serviciu nu constituie o abatere disciplinară. Procesul de evaluare a performanțelor profesionale reprezintă exercitarea unei obligații de serviciu și a unei prerogative legale exclusive oferite evaluatorului (în calitate de conducător nemijlocit), în strictă conformitate cu prevederile HG nr. 201/2009. Exercitarea de către funcționarul public Tatiana Vozian a prerogativelor legale de evaluare nu poate fi calificată drept acțiune de „hărțuire" sau „comportament necorespunzător", atâta timp cât actul administrativ de evaluare a fost întocmit în limitele competenței și ale procedurii stabilite de lege.

Mai mult, pentru ca o notă sau un calificativ să fie considerat abuziv, acesta trebuia contestat în conformitate cu procedurile legale de contestare. Cadrul legal (HG nr. 201/2009) pune la dispoziția angajatului evaluat un mecanism clar și

obligatoriu de contestare a rezultatelor evaluării dacă le consideră subiective sau nedrepte.

În speță, Tatiana Caraman nu a contestat fișa de evaluare și nici calificativul „bine” acordat. Iar neuzitarea căilor administrative de atac a dus la definitivarea și intrarea în circuitul juridic a Fișei de evaluare.

Prin reținerea argumentului că acordarea calificativului „bine” reprezintă un act de „răzbunare” sau „hărțuire”, atât autoritatea publică, cât și instanța de fond s-au substituit indirect organelor competente să verifice rezultatul evaluării. Aceastea s-au pronunțat indirect asupra nelegalității fișei de evaluare, deși un asemenea atribut aparține exclusiv procedurii speciale de contestare a evaluării, prevăzută de HG nr. 201/2009.

Atâta timp cât calificativul acordat a rămas valabil și necontestat de subalterna ***** în condițiile și termenele prevăzute de lege, fișa de evaluare beneficiază pe deplin de prezumția de legalitate și temeinicie.

Or, a califica un act administrativ legal, rămas definitiv și consolidat în circuitul juridic, drept o „abatere disciplinară” sau „act de răzbunare” creează un precedent periculos. Aceasta înseamnă invalidarea pe cale ocolită (și în afara termenelor legale de decădere) a fișei de evaluare, fără ca angajatul să fi uzat de remediile de atac oferite de cadrul normativ.

În lumina celor expuse supra, Completul judiciar conchide că, calificarea acordării notei drept act de „răzbunare” reprezintă o simplă speculație și o apreciere pur subiectivă a persoanei evaluate.

Atât autoritatea publică, cât și instanța de fond au confundat starea de nemulțumire subiectivă a salariatului evaluat cu existența unei abateri disciplinare a evaluatorului. În absența unor probe materiale certe care să demonstreze reaua-credință (de exemplu, dovezi că indicatorii de performanță au fost îndepliniți ireproșabil, dar ignorați intenționat), imputarea intenției de „răzbunare” încalcă principiul garantării bunei-credințe în raporturile administrative. Astfel, reținerea de către instanța de fond a veridicității „comportamentului necorespunzător” pe baza calificativului acordat este neîntemeiată, deoarece transformă un act legal și definitiv de evaluare profesională într-o ipotetică abatere disciplinară, lipsită de fundament probatoriu direct și cert.

Cu referire la cazul acuzațiilor de gestionare ineficientă a fondurilor publice, ***** a invocat faptul că a fost supusă unui proces continuu de denigrare profesională prin lansarea unor acuzații nefondate ce vizau modul în care au fost administrate și gestionate anumite resurse/fonduri publice în cadrul instituției.

La acest aspect, Completul specializat subliniază că, constatarea autorității publice și a instanței de fond, potrivit căreia semnalarea sau discutarea unor eventuale deficiențe în gestionarea fondurilor publice ar constitui o „denigrare

profesională” sau o „abatere disciplinară” imputabilă Tatianei Vozian, este complet neîntemeiată și contravine cadrului normativ aplicabil.

Conform Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și Legii integrității nr. 82/2017, funcționarul public nu doar că are dreptul, dar are îndatorirea legală de a veghea la protejarea patrimoniului public și de a semnala conducerii sau organelor competente orice suspiciune de gestionare ineficientă, frauduloasă sau neconformă a resurselor publice.

Sesizarea sau aducerea în discuție a unor aspecte financiare/administrative în cadrul instituției reprezintă o exercitare legitimă a atribuțiilor de serviciu și o manifestare a diligenței profesionale. A califica o astfel de conduită drept „denigrare” echivalează cu interzicerea de facto a exercitării obligațiilor de transparență și bună gestiune financiară.

Semnalarea unor nereguli se prezumă a fi făcută în interesul serviciului și al instituției publice, iar nu cu scopul de a vătăma o altă persoană. Iar, pentru a încadra o opinie, o sesizare sau o evaluare internă ca act de „denigrare” sau „hărțuire”, angajatorul avea obligația legală să demonstreze prin probe certe reaua-credință și intenția unică și directă a Tatianei Vozian de a vătăma imaginea subalternei.

În dosar nu există probe din care art rezulta că informațiile vehiculate erau complet false și lansate intenționat cu scop de defăimare, iar Comisia de disciplină a operat cu simple supoziții subiective ale persoanei vătămate, transformând nemulțumirea profesională a acesteia într-o sancțiune disciplinară vădit nelegală.

Mai mult, cadrul legal (inclusiv Legea nr. 165/2018 privind avertizorii de integritate) protejează expres angajații care semnalează nereguli administrative sau de gestionare a banilor publici împotriva exercitării unor măsuri coercitive sau de reprimare (cum ar fi cercetarea disciplinară și destituirea).

Cu referire la cazul notificării stărilor de incompatibilitate invocate în sesizate, Completul judiciar reține că, ***** a încadrat drept act de hărțuire și intimidare demersul prin care au fost notificate organele abilitate cu privire la existența unor posibile stări de incompatibilitate sau conflicte de interese (legături de cumătrism).

În acest context, Completul judiciar apreciază că, reținerea ca fiind întemeiat a argumentului ***** — potrivit căruia adresarea unei sesizări către Președintele Curții de Conturi (*****) cu privire la pretinsa relație de cumătrism și posibile conflicte de interese ar reprezenta un act de „hărțuire” și „intimidare” — constituie o gravă eroare de calificare juridică și o încălcare a principiilor fundamentale ale dreptului administrativ. Or, adresarea unei sesizări interne către conducătorul autorității publice (Președintele Curții de Conturi) reprezintă un drept și o cale regulamentară de semnalare a unor potențiale nereguli în organizarea și funcționarea instituției.

Tatiana Vozian a acționat în virtutea rolului său și a principiului asigurării integrității instituționale.

O sesizare instituțională formulată pe cale ierarhică nu poate fi asimilată conceptual cu „hărțuirea morală” sau „agresiunea la locul de muncă”, atâta timp cât a fost canalizată prin instrumente administrative oficiale, iar nu prin atacuri la persoană sau acțiuni de șicanare în afara cadrului normativ.

Faptul că Autoritatea Națională de Integritate (ANI) a stabilit ulterior că relația de „cumătrism” nu intră sub incidența restricțiilor legale privind „persoanele apropiate” (conform Legii nr. 133/2016) reprezintă o clarificare de interpretare juridică a normelor, iar nu o dovadă a relei-credințe a solicitantului.

Dacă o relație de cumătrism afectează sau nu imparțialitatea în exercitarea funcției publice a constituit o chestiune de interpretare legală, fiind ulterior clarificată de organul de specialitate (ANI). Iar existența unei opinii juridice divergente sau neconfirmarea ulterioară de către ANI a caracterului ilegal al faptei nu convertește retroactiv o sesizare de bună-credință într-o abatere disciplinară.

Instanța de apel reiterează că, sancționarea disciplinară a unui funcționar pentru că a sesizat o posibilă stare de incompatibilitate sau un conflict de interese creează un precedent periculos și un efect de descurajare (*chilling effect*). O astfel de abordare interzice de facto funcționarilor publici să mai semnaleze potențiale riscuri de integritate de teama de a fi ulterior cercetați și destituiți dacă concluzia organului de control (ANI) nu confirmă bănuiala inițială.

Cu referire la cazul scurgerii de informații din sistemul informatic (SI MkInsight) și furnizarea de date către Parlament, ***** a susținut că a fost ținta unei acțiuni deliberate de defăimare profesională, prin asocierea numelui său cu nereguli și scurgeri neautorizate de date din cadrul instituției. A acuzat-o pe Tatiana Vozian că ar fi accesat nelegal și ar fi extras informații confidențiale din sistemul informatic al instituției (SI MkInsight), afirmînd că datele și documentele astfel extrase din sistemele interne au fost transmise neautorizat către exponenți ai Parlamentului, cu scopul de a crea un scandal instituțional și de a-i afecta imaginea profesională și reputația.

La capitolul dat, Completul judiciar subliniază că, reținerea de către angajator și confirmarea de către instanța de fond a susținerilor *****- privind pretinsa implicare a Tatianei Vozian în scurgerea de informații din sistemul informatic al instituției (SI MkInsight) și transmiterea neautorizată de date către Parlament, este întemeiată pe simple presupuneri și acuzații nedovedite.

Însuși Raportul final al Comisiei de disciplină a consemnat expres faptul că *nu există probe certe* care să ateste că Tatiana Vozian a accesat ilegal, a extras sau a transmis informații din SI MkInsight către exponenți ai Parlamentului sau către terțe persoane.

Astfel, sancționarea pe bază de bănuieli este una inadmisibilă.

Tragerea la răspundere nu se poate întemeia pe suspiciuni, deducții sau acuzații generice făcute de partea adversă. Absența unei constatări tehnice de audit informatic, a unor loguri de sistem sau a unei anchete de securitate cibernetică care să identifice adresa IP, contul de utilizator ale Tatianei Vozian face ca această imputare să fie complet lipsită de obiect.

Funcționarul public este prezumat nevinovat până la dovedirea contrariului prin probe certe, obținute legal.

Prin preluarea acestei acuzații în ansamblul abaterilor disciplinare, Comisia de disciplină și instanța de fond au imputat nejustificat un comportament grav fără ca angajatorul să își fi îndeplinit sarcina probei. A folosi o acuzație nedovedită pentru a contura imaginea generală a unui „comportament necorespunzător" reprezintă o viciere fundamentală a actului de sancționare. Iar abaterea disciplinară constând în hărțuire morală nu poate fi constituită prin cumularea unor episoade ipotetice.

Astfel, un episod nesusținut de nicio probă directă (cazul SI MkInsight) nu poate fi folosit ca „părticică" dintr-un pretins tipar de hărțuire morală pentru a justifica cea mai aspră sancțiune disciplinară — destituirea din funcția publică.

Cu referire la cazul cererilor prealabile și al acțiunilor în instanță, ***** a susținut în sesizarea sa că valul de cereri prealabile, contestații administrative și acțiuni în instanță formulate de Tatiana Vozian constituie o formă de agresiune continuă la adresa sa și a instituției, încadrînd aceste demersuri drept acțiuni intenționate de șicanare personală, susținând că scopul lor real nu era protejarea unor drepturi, ci intimadarea sa profesională și afectarea imaginii sale.

În acest context, instanța de apel subliniază că, reținerea de către autoritatea publică cît și de instanța de fond a susținerilor ***** — potrivit cărora depunerea de către Tatiana Vozian a numeroase cereri prealabile și acțiuni în instanță privind apărarea onoarei, demnității și profesionalismului ar reprezenta o formă de „agresiune instituțională" sau „hărțuire la locul de muncă" — reprezintă o încălcare gravă a drepturilor fundamentale garantate de Constituția Republicii Moldova și de Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO).

Dreptul de a se adresa instanțelor de judecată și de a depune acțiuni/cereri prealabile pentru protejarea propriilor drepturi și interese legitime constituie un drept fundamental neîngrădit (art. 20 din Constituție).

Înaintarea unor acțiuni în instanță pe căi legale nu poate fi transformată în abatere disciplinară. Un demers judiciar devine abuziv doar atunci când există o hotărâre judecătorească definitivă care să constate expres caracterul temerar sau de rea-credință al acțiunii (*exercitarea abuzivă a drepturilor procedurale*). În lipsa unei astfel de constatări, calificarea de către angajator a acțiunilor în instanță drept „hărțuire" reprezintă o cenzură nelegală a dreptului de adresare în justiție.

Completul judiciar subliniază că, depunerea cererilor prealabile reprezintă mecanisme legale de soluționare a amiabilă a litigiului, iar nu fapte de hărțuire morală.

O astfel de calificare aprobată de prima instanță anulează de facto substanța liberului acces la justiție.

Deasemenea instanța de apel reține că, Comisia de disciplină a preluat și a reținut în Raportul final susținerile ***** referitoare la îmbolnăvirea acesteia ca efect al actelor Tatianei Vozian, fapt ce nu poate fi reținut ca fiind întemeiat.

Comisia a consemnat în Raport că starea de sănătate a ***** s-a degradat și că aceasta a necesitat îngrijiri medicale (tratament neurologic) ca urmare a stării de stres generate de mediul de muncă.

În acest sens, Completul judiciar reține că, angajatorul s-a bazat exclusiv pe actele medicale prezentate de Caraman (certificate medicale) care atestau doar *existența* afecțiunii, fără însă ca o expertiză medico-legală sau un organ de specialitate să fi stabilit legătura directă de cauzalitate între faptele specifice imputate Tatianei Vozian și afecțiunea neurologică respectivă.

Reținerea de către angajator și instanța de fond a degradării stării de sănătate a ***** drept consecință directă a acțiunilor Tatianei Vozian este vădit neîntemeiată.

Potrivit art. 65 din HG nr. 201/2009 și normelor generale ale răspunderii administrative/disciplinare, tragerea la răspundere necesită dovedirea cumulativă a faptei ilicite, a prejudiciului și a legăturii directe de cauzalitate dintre acestea. Simpla prezentare a unor certificate medicale dovedește doar o stare de boală, însă nu stabilește legătura de cauzalitate juridică și medicală cu activitatea profesională a Tatianei Vozian.

Astfel, în absența unei expertize medico-legale sau a unei constatări de către organele de specialitate privind sursa bolii profesionale/stresului, imputarea stării de sănătate a subalternei ca element agravant al „hărțuirii morale” constituie o speculație subiectivă și o încălcare a regulilor de repartizare a sarcinii probei.

Potrivit art. 118 Cod administrativ, (1) Motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.

(2) Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde:

a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul;

b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul;

c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc.

(3) Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

Analiza Ordinului Președintelui Curții de Conturi nr. 179-p din 08.09.2023 prin raportare la cerințele de motivare prevăzute de Codul administrativ (art. 118) și la regulile de individualizare ale sancțiunii disciplinare indică o serie de omisiuni de motivare:

Ca act defavorabil, ordinul trebuia să conțină descrierea succintă a procedurii administrative derulate: modul de desfășurare a investigației, analiza probelor folosite, menționarea audierilor și expunerea detaliată a poziției/apărărilor funcționarului investigat (inclusiv cererile de amânare sau refuzul de prezentare). La caz însă, Ordinul se limitează la a face trimitere generică la demersul Comisiei de disciplină.

Deasemenea actul contestat nu detaliază circumstanțele concrete de timp, loc și modalitate prin care au fost comise abaterile, ci reține doar formulări generale privind „comportamentul ne-etic, ostil și disprețuitor”.

Actul administrativ de sancționare prezintă deficiențe de motivare formală raportat la rigorile art. 118 din Codul administrativ, preluând doar concluziile din Raportul de anchetă într-o manieră rezumativă, fără a integra direct descrierea procedurii de investigație și analiza completă a tuturor criteriilor de individualizare.

Reinterînd analiza detaliată exercitată mai sus, Completul judiciar concluzionează următoarele motive esențiale ce atestă ilegalitatea actului administrativ contestat;

Cu privire la demersurile și sesizările formulate de reclamantă, dreptul de a petiționa sau de a sesiza o autoritate nu conferă imunitate disciplinară pentru orice expresie utilizată. Unele afirmații referitoare la viața personală a colegilor și unele formulări cu caracter acuzatoriu puteau fi apreciate obiectiv drept nepotrivite mediului profesional și puteau justifica o examinare disciplinară distinctă. Totuși, autoritatea era obligată să indice expres pasajele imputate, norma de conduită încălcată, contextul în care au fost comunicate, destinatarii, impactul produs și forma vinovăției.

Or, raportul și ordinul au tratat în bloc sesizările adresate conducerii, Autorității Naționale de Integritate și Centrului Național Anticorupție, deducând reaua-credință în principal din faptul că autoritățile sesizate nu au confirmat încălcările. Această inferență nu este suficientă. Răspunsul ANI avea caracter informativ-consultativ și explica faptul că relația de cumetrie nu intră în categoria legală a persoanelor apropiate. Răspunsul CNA constata insuficiența datelor pentru

pornirea unei proceduri penale sau contravenționale. Niciunul dintre aceste acte nu constată că reclamanta ar fi fabricat cu bună știință fapte sau ar fi acționat exclusiv în scop de hărțuire.

Neconfirmarea unei suspiciuni nu echivalează, prin ea însăși, cu caracterul mincinos al sesizării. Pentru a reține abaterea, comisia trebuia să cerceteze dacă reclamanta cunoștea falsitatea informației la momentul comunicării și să confrunte această ipoteză cu documentele de care dispunea. O asemenea analiză individualizată nu se regăsește nici în raport, nici în ordin.

Referitor la evaluarea profesională acordată Tatianei Caraman, materialele indică existența calificativului «bine», însă autoritatea nu a prezentat o comparație între obiectivele stabilite, indicatorii de performanță, rezultatele efectiv obținute și punctajul acordat. Dezacordul persoanei evaluate sau aprecierea ulterioară a altor conducători nu demonstrează, în lipsa unei metodologii aplicate faptelor concrete, că evaluarea a fost deliberat arbitrară ori folosită ca instrument de presiune.

În ceea ce privește pretinsa afectare a sănătății Tatianei Caraman, înscrisurile medicale pot confirma existența unei stări de boală și necesitatea tratamentului. Ele nu stabilesc însă, fără o evaluare medicală ori alte probe convergente, cauza acestei stări și legătura directă cu o conduită concretă a reclamantei. Raportul a transformat succesiunea temporală într-o relație de cauzalitate, fără motivarea verigilor acestei concluzii.

Nici noțiunile de «hărțuire», «comportament ostil continuu» și «consecințe grave» nu au fost raportate la fapte determinate în timp și spațiu. Autoritatea nu a arătat care acțiune a produs care consecință, care martor a perceput nemijlocit conduita, în ce constă gravitatea instituțională și de ce efectul depășește un conflict profesional. Caracterizările generale nu pot înlocui constatarea faptelor.

Sub aspect procedural, faptul că reclamantei i-a fost transmisă copia sesizării nu înlătură obligația de a-i comunica o acuzație suficient de concretă. Cererile din 22, 24 și 28 august 2023 arată că aceasta a solicitat în mod repetat precizarea faptelor. Răspunsurile comisiei au prezentat etapele procedurii, dar au refuzat clarificarea pe motiv că aceasta ar echivala cu o opinie anticipată. A explica fapta cercetată nu înseamnă însă a anticipa soluția, ci constituie premisa exercitării efective a apărării.

Raportul anchetei a fost transmis la 30 august 2023, iar ședința de audiere a fost stabilită pentru 4 septembrie 2023. Chiar dacă documentele au fost deschise electronic, autoritatea trebuia să demonstreze că intervalul și accesul oferit au permis studierea reală a probelor pe care se întemeia propunerea de destituire. Actul de predare-primire din 26 septembrie 2023, referitor la 53 de documente însumând 180 de file, este ulterior Ordinului nr. 263-p și nu poate proba accesul

complet la dosar înainte de emiterea sancțiunii; o neregularitate a dreptului la apărare nu poate fi reparată post factum.

Cererea de amânare a ședinței din 22 august 2023 a fost motivată prin indisponibilitatea avocatei. Comisia avea dreptul să verifice seriozitatea motivului și să asigure celeritatea procedurii, dar trebuia să pună în balanță durata scurtă solicitată, gravitatea sancțiunii posibile și utilitatea asistenței juridice. Motivarea potrivit căreia reclamanta trebuia să se prezinte numai pentru a afla decizia asupra amânării nu demonstrează de ce o amânare de două zile ar fi afectat procedura și nici de ce dreptul la apărare putea fi restrâns în această măsură.

Completul reține că reclamanta a participat la unele ședințe, a formulat cereri de recuzare și a depus înscrisuri. Unele cereri conțineau presupuneri grave nesusținute suficient prin probe, iar comisia le putea respinge motivat. Acest fapt nu exonera însă autoritatea de obligația proprie de cercetare din oficiu și nici nu transforma orice conduită procesuală incomodă într-o abatere disciplinară. Exercitarea insistentă sau neconvingătoare a apărării poate fi apreciată critic, dar sancționarea ei impune identificarea unei încălcări autonome, săvârșite cu vinovăție.

Obiecția privind componența comisiei trebuia, de asemenea, examinată prin acte verificabile. Curtea de Conturi a invocat actualizarea componenței în anul 2023 ca urmare a expirării ori încetării unor mandate. În dosar nu este însă individualizat, pentru fiecare membru înlocuit, temeiul încetării și data la care acesta a intervenit. Instanța poate controla incidental legalitatea operațiunilor care au stat la baza actului contestat, chiar dacă ordinul de constituire a comisiei nu formează un capăt distinct al acțiunii. Totuși, anularea nu se întemeiază exclusiv pe această obiecție, ci pe ansamblul deficiențelor de procedură, probă și motivare.

Motivarea ordinul nr. 263-p nu satisface cerințele art. 31 și 118 din Codul administrativ. El enumeră dispoziții legale și acte din dosarul disciplinar, dar nu descrie faptele concrete reținute, nu răspunde apărărilor esențiale, nu explică de ce probele favorabile au fost înlăturate și nu prezintă raționamentul dintre fapt, normă și sancțiune. Trimiterea la raportul comisiei nu este suficientă atunci când nici raportul nu individualizează adecvat aceste elemente.

Motivarea ulterioară oferită în proces de autoritatea publică nu poate substitui motivele actului. Controlul judecătoresc nu urmărește dacă destituirea ar putea fi justificată printr-o reconstrucție realizată în litigiu, ci dacă autoritatea a adoptat legal măsura pe baza unei cercetări complete și a unei motivări verificabile la data emiterii.

În privința proporționalității, destituirea urmărea scopul legitim al protejării climatului profesional și a autorității instituției. Măsura putea fi, în abstract, aptă să oprească o conduită incompatibilă cu funcția publică. Totuși, necesitatea și caracterul rezonabil nu au fost demonstrate. Autoritatea nu a separat faptele

dovedite de acuzațiile neconfirmate, nu a stabilit consecințe grave prin probe concludente și nu a explicat de ce avertismentul, mustrarea, mustrarea aspră ori alte măsuri mai puțin intruzive erau insuficiente.

Existența Ordinului nr. 79-p din 10 aprilie 2023 putea constitui un element al individualizării numai după verificarea caracterului său nestins, a faptelor distincte sancționate anterior și a relevanței lor pentru noua abatere. Ordinul contestat îl menționează formal, fără a explica această legătură și fără a demonstra că nu se valorifică de două ori aceeași conduită. Antecedentul disciplinar nu dispensează autoritatea de proba completă a noii abateri și de efectuarea testului de proporționalitate.

În contextul tuturor argumentelor de fapt și de drept expuse — ce demonstrează lipsa elementelor constituitive a abaterilor disciplinare imputate reclamantei/apelante, erorile de încadrare juridică a actelor de serviciu și procesuale, Completul judiciar va dispune anularea Ordinului Curții de Conturi nr. 263-p din 08.09.2023 „cu privire la destituirea din funcția publică” a Tatianei Vozian, ca fiind vădit nelegal.

Or, prima instanță a confirmat concluziile autorității fără a răspunde distinct criticilor referitoare la concretizarea acuzației, accesul oportun la dosar, valoarea probatorie a răspunsurilor ANI și CNA, legătura cauzală dintre conduită și starea de sănătate, precum și proporționalitatea destituirii. Folosirea unor calificative depreciative la adresa apărărilor reclamantei nu poate ține locul unei analize juridice. În consecință, circumstanțele relevante nu au fost elucidate complet, iar concluziile hotărârii nu corespund materialului probator.

Ansamblul deficiențelor constatate — cercetarea incompletă din oficiu, insuficienta precizare a acuzației, limitarea efectivității apărării, lipsa individualizării faptelor și a consecințelor, motivarea formală și absența testului real de proporționalitate — afectează legalitatea Ordinului nr. 263-p. Aceste vicii nu sunt simple neregularități fără influență; ele privesc premisele care au permis aplicarea celei mai severe sancțiuni disciplinare.

Prin urmare, sunt întrunite condițiile art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ pentru anularea actului administrativ individual ilegal care a vătămat drepturile reclamantei.

Potrivit art. 224 alin. (2) din Codul administrativ, dacă actul administrativ individual anulat a fost deja executat, instanța dispune, la cerere, întoarcerea executării, în măsura în care aceasta este real posibilă. Ordinul nr. 263-p a produs efecte juridice începând cu 13 septembrie 2023, reclamanta fiind lipsită, ca urmare directă a destituirii, de exercițiul funcției publice și de drepturile salariale aferente acesteia.

În limitele pretenției formulate, înlăturarea consecinței patrimoniale directe a executării actului anulat urmează a fi realizată prin obligarea autorității să

calculeze și să achite salariul pentru perioada absenței forțate, începând cu 13 septembrie 2023 și până în ziua reîncadrării la locul de muncă. Această obligație nu este întemeiată pe regulile generale ale răspunderii pentru prejudiciu, ci constituie o măsură restitutivă, inerentă întoarcerii executării actului administrativ ilegal, dispusă în temeiul art. 224 alin. (2) din Codul administrativ. Cuantumul concret urmează a fi determinat de Curtea de Conturi potrivit drepturilor salariale aferente funcției și evidențelor sale, cu efectuarea reținerilor obligatorii prevăzute de lege.

Cu referire la cheltuielile de asistență juridică solicitate a fi încasate din contul autorității publice pîrîte, Completul judiciar reține că, potrivit art. 96 CPC, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.(1^1) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Conform materialelor cauzei Tatiana Vozian a fost reprezentată în prezenta cauză de către avocatul Doina-Ioana Străisteanu, fapt confirmat prin mandatul avocatului nr. 1215778 din 14.09.2023, anexat la dosar și prin actele îndeplinite (întocmite) de către avocat.

Conform bonurilor de plată seria DAA nr. 14024840 din 30.11.2023 și nr. 14024838 din 17.10.2023, se confirmă că Tatiana Vozian, a suportat cheltuieli pentru asistență juridică acordată de avocat în instanța de fond, în sumă de 23700 lei.

Pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare;

rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Drept urmare, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 23700 lei solicitate de reclamantă spre a fi încasate din contul Curții de Conturi sunt apreciate de instanța de apel că nu au pe deplin un caracter necesar și rezonabil, deoarece la caz pentru întreaga sumă nu a fost prezentată o evidență suficient de detaliată a operațiunilor, timpului și tarifului. Raportând complexitatea cauzei, volumul înscrisurilor, activitatea efectivă și rezultatul obținut la documentele justificative, completul consideră rezonabilă compensarea sumei de 10 000 lei. În rest, pretenția privind cheltuielile se respinge.

Completul judiciar menționează că admiterea parțială a solicitării cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată pentru asistența juridică, în nici un caz nu este ingerința instanței în raporturile de drept instituite între Tatiana Vozian și avocat și nu este modificarea condițiilor contractuale stabilite între ultimele prin contractul încheiat pentru acordarea asistenței juridice în prezenta cauză.

Este de menționat că în cazul în care Tatiana Vozian conform condițiilor contractuale stabilite cu reprezentantul său, a achitat ultimului costul mai mare a asistenței juridice decât cel care i-a fost compensat, atunci acesta constituie realizarea opțiunii contractuale asumate prin contractul de asistență juridică încheiat cu avocatul respectiv.

Cercetând cu maximă diligență materialul probator prezentat în raport cu starea de fapt reținută la caz, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

D E C I D E :

Apelul declarat de Tatiana Vozian, ***se admite.***

Se casează hotărîrea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 01 iulie 2024, și se emite o decizie nouă potrivit căreia:

Acțiunea în contencios administrativ depusă de Tatiana Vozian împotriva Curții de Conturi a Republicii Moldova cu participarea terțului Tatiana Caraman privind contestarea actului administrativ și compensarea cheltuielilor de judecată, ***se admite.***

Se anulează Ordinul Curții de Conturi nr. 263-p din 08.09.2023 „cu privire la destituirea din funcția publică”.

Se obligă Curtea de Conturi să-i calculeze și să-i achite lui Tatiana Vozian salariului pentru lipsa forţată de la muncă pentru perioada 13.09.2023 - până în ziua reîncadrării la locul de muncă.

Se încasează din contul Curții de Conturi în beneficiul Tatianei Vozian cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10 000 lei.

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Ghedrovici Nicolae

Bostan Angela